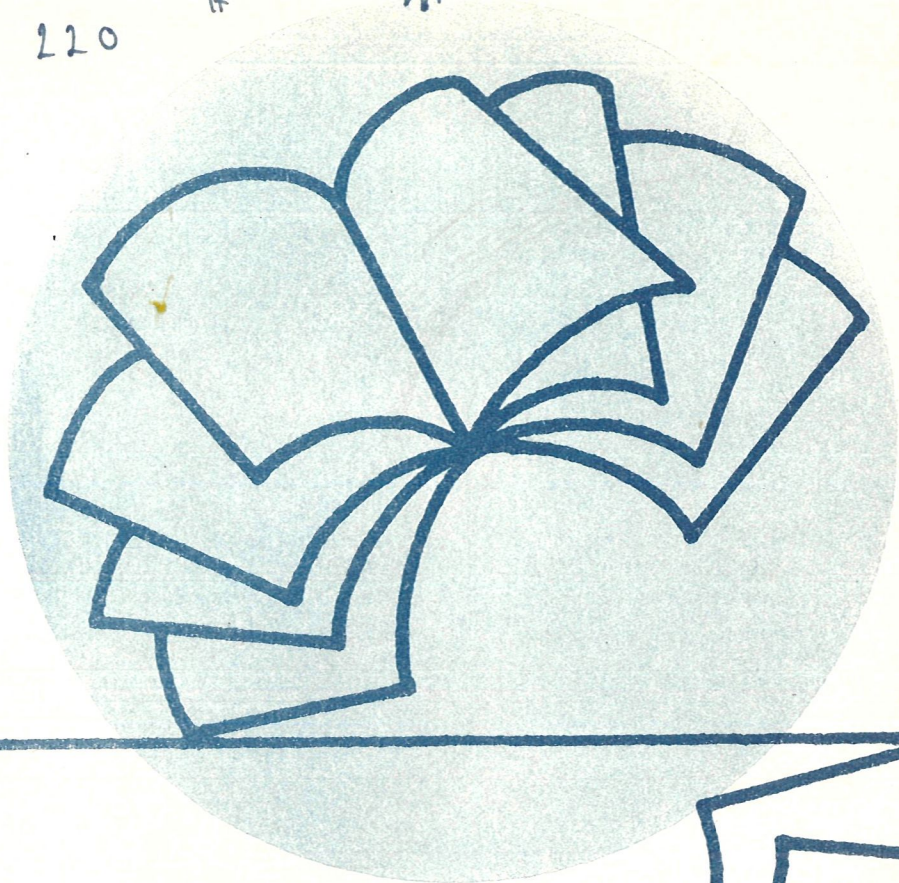

Ft 220

H

15m

II. RÁKÓCZI FERENC
MÉGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
BORSODABONY

Borsodi
Könyvtári
Híradó
1983. 2.

Borsodi Könyvtári Híradó 1983/2.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye és
Miskolc város könyvtárosainak tájékoztatója

K é z i r a t g y a n á n t l

Felolós szerkesztő:

P ó c s i G u s z t á v
módszertani osztályvezető

A szerkesztő bizottság:

Dr. Benkő Csabáné, Csöry Lászlóné,
Dr. Környey Lászlóné, Dr. Mészáros Sándorné,
Tóth Gyuláné, Dr. Tóvári Judit, Urszin Sándor

Kiadja:

a II. Rákóczi Ferenc megyei Könyvtár
Miskolc, Felszabadítók útja 11. sz.

Felelős kiadó:

Dr. K ö r n y e y L á s z l ó n é

KÖNYVTÁRÜGY A PÁRTTESTÜLETEK ELŐTT

1983-ban több járási párttestület is napirendjére tűzte a könyvtári ellátás helyzetét. Öt testület foglalkozott önálló témaként a járási-nagyközségi könyvtár tevékenységével. Mezőkövesden, Ózdon, Sátoraljaújhelyen tájékoztató formájában, Encsen és Szerencsen pedig jelentésként foglalkoztak a könyvtári ellátottsággal, az olvasókkal való foglalkozással, ami túlnő az egyszerű könyvkölcsönzésen. A megye más járásaiban - bár önálló témaként végrehajtó bizottsági ülésen nem szerepelt a könyvtárügy - is szó volt a könyvtárak helyzetéről, objektív működési feltételeiről, tartalmi munkájáról, hiszen a könyvtárat nem lehet kikerülni sem a közművelődési munka értékelésekor, sem a közoktatás helyzetének elemzésekor, de az olvasás, a könyvhöz való kapcsolat fel-felbukkant, látszólag olyan eltérő, másfajta napirendeknél is, mint a sátoraljaújhelyi járás egyik termelőszövetkezetében kialakult szocialista brigádmozgalom elemzése. Az a tény, hogy öt végrehajtó bizottság is tárgyalta idén a járás, illetve a város könyvtárügyének alakulását - az encsi járásban például tíz éves mérleget készítettek, hiszen egy évtizeddel ezelőtt szerepelt e testület előtt a téma - mutatja, hogy a könyvtárak helyzete, munkája, a társadalomban betöltött helyzete és feladata iránt növekszik az érdeklődés. Fogalmazhatnánk persze úgy is, hogy napjaink gazdasági körülményei, a szorítóbb gazdasági szükség, a hazai és a világgazdasági életben való versenyképesség megőrzése vagy fokozása méginkább ráirányítja a figyelmet az olvasás, a művelődés körülményeire, lehetőségeire, a konvertálható ismeretek megszerzésének fontosságára.

Tételesen és általánosságban is megfogalmazták a párttestületek a könyvtáraknak a gazdasági fejlődésben elfoglalt szerepét, de megfogalmazták ennek jelentőségét konkrétan is az adott járás vagy város gazdasági, társadalmi fejlődésének,

feladatainak tükrében. Anélkül, hogy elébe vágnánk azoknak a summázható tapasztalatoknak, amelyek ezen elemzések, viták alapján levonhatók, idéznénk az encsi járási pártbizottság végrehajtó bizottságának azon megállapítását, hogy a könyvtárak nyitottabbá válása, a szocialista brigádok felé fordulása /s ez jelez nyitást a gazdasági problémák felé is/, a különböző vetélkedők, ajánlások készítése márcsak azért is fontos, mert "az encsi járás gazdasági szerkezetváltozása, a nagyüzemi gazdálkodás megszilárdulása, a melléküzemágak sokszínűsége, a háztáji gazdaságok megerősödése, az ipar kiszélesedése szakmailag és politikailag egyre felkészültebb, műveltebb embereknek kínál érdekes, megbecsült életpályát" a járásban. Nem mást mondanak itt ki a járás könyvtárügyét vizsgálva, minthogy ez az igény és ez a feltétel a továbblépéshez; a gazdasági-társadalmi átrétegződés, változás igényli a könyvtár másfajta orientációját is, mint amit a hagyományos könyvtárakhoz kapcsolunk, de ez a gazdasági-társadalmi átrétegződés, változás jelenti a lehetőséget is a könyvtárak megújulása számára.

Persze nemcsak az encsi járásban fogalmazódott így meg a könyvtáraknak ez a gazdasági-társadalmi érzékenysége - s fordítva a társadalom-gazdaság érzékenysége a könyvtárügyre -, hanem szinte mindenütt, beleértve azokat a nagyközségi, községi párttestületi üléseket is, ahol a helybeli könyvtár működését, tevékenységét napirendre tűzték. E tapasztalatunkat erősíti fel az a tény is, hogy nemcsak ott kísérték igen mélyreható, a tartalmi munkára rákérdező viták a könyvtári helyzetképet, ahol jelentést tárgyalt a végrehajtó bizottság. Ott is, ahol e téma tájékoztatóként szerepelt napirenden. Ami önmagában is jelzi, hogy nem formális elemként foglalkoztak e testületek a könyvtárüggyel. A mezőkövesdi járásban például, ahol mint mondtuk tájékoztató jelentésként értékelték a könyvtári munkát, e nyitottságról, társadalmi-gazdasági érzékenységről szólva rendkívül summás véleményre jutottak a testület tagjai. Nem kevesebbet fogalmaztak meg, mint azt, hogy nem tartják elégségesnek az üzemek, a gazda-

sági egységek kapcsolatát a könyvtárakkal, s e kapcsolat elégtelenségének okaként az üzemek igénytelenségét jelölték meg. Elismervén a könyvtárak kezdeményezését és törekvését, hiányolták az üzemek részéről olvárható nagyobb érdeklődést.

Konkrétabban vizsgálva ezeket az elemzéseket elmondható, hogy az objektív körülmények, a könyvtár működésének tárgyi feltételeiből kiindulva, a tartalmi munka mélyreható elemzéséig, az olvasási szokások alakulásáig, igen széleskörűen vizsgálták a könyvtárügy helyzetét. Sőt, olykor - mint például a mezőkövesdi járásban - nem maradtak meg szigorúan a könyvtár berkein belül, hanem kiterjesztették elemzésüket a könyvterjesztés, a könyvkinálat, az olvasói szokások befolyásolására is. De szóltak ezeken az üléseken az olvasók befolyásolásáról, a könyvpropagandáról, a kis közösségek működéséről.

Bár általánosítani nem lehet, érdemes kiemelni, hogy két járási terület is - a mezőkövesdi és az encsi - elégedetlen volt a járási könyvtár elhelyezésével. Mezőkövesden ugyan már részben múlt időben beszélhetnek a gondról, hiszen eldöntött tény, hogy új otthonba költözik a járási-városi könyvtár gyermekrészlege, így a szűkös felnőtt részleg is tágasabban lélegezhet majd. Állást foglalt az encsi járási pártbizottság is a járási nagyközségi könyvtár dolgában. Feltétlenül javítani szükséges az elhelyezésén, hiszen az országnak talán az egyik legkisebb alapterületű járási könyvtára működik itt, ahol nincs hely zenei részleg kialakítására, ami pedig ma már elvárható. És ugyancsak kicsi a gyermekkönyvtár, noha rendkívül intenzív a gyermekekkel való foglalkozás. Nemcsak a járási könyvtárak elhelyezését mérték fel, hanem a hálózatét is. Ebből a szempontból igen figyelemreméltó az encsi járási területnek az a véleménye, hogy az objektív feltételek felmérése elodázhatatlanul szükséges. Egy konkrét, a valós helyzetet tükröző felmérés alapján kell és lehet kidolgozni az elkövetkező évek koncepcióit. Maradván e járásnál - hiszen aprófalvas mivolta miatt: 21 településén szünetel az iskola, 66 községben nem éri el az ezret a lakosok száma, sok helyütt a könyvtár az egyetlen közösségi művelődési hely - nem mindennél kielégítőek a községi könyvtárak, a "végek" munkafeltéte-

lei, nemcsak arról van szó, hogy elavult, kicsi, korszerűtlen a könyvtár. Sok minden más is nehezíti a munkát, ami elfogadhatatlan. Nagyon határozottan fogalmazták meg például Encsen: sok esetben a fenntartó tanácsokat felelősség terhelő a kialakult helyzetért. Meglehetősen nehéz elhinni, hogy létezhetnek olyan könyvtárak, fiókkönyvtárak, ahol évek óta nem volt festés, takarítás és fűtés sem. Pedig itt ilyen a krasznokvajdai, az abaujvári és a vilmányi is. 1982-ben szünetelt a könyvtár működése könyvtáros hiány miatt, illetve fenntartói mulasztásból Boldogkőváralján, Gagybátorban és Büttösön. Máshonnan hozva példákat. Jóllehet Mezőkövesden úgy foglaltak állást, hogy a járásban a könyvtárügynek van a legkiépítettebb hálózata, sok helyen nagyon mostohák a körülmények. Így például Négyesen, Egerlövön, Mezőnagy Mihályon, Szomolyán, Bükkábrányban. A sátoraljaújhelyi járásban úgy fogalmaztak, hogy az egymástól elszigetelten működő párszáz lelkes falvak könyvtárai már nem felelnek meg a követelményeknek, a vegetálás állapotában vannak, működési körülményeik szegényesek, rendszeres könyvellátásuk nem biztosított.

A könyvellátás problémája mindenütt szóba került. Utóbb említett példánkban például úgy, hogy a sátoraljaújhelyi városi-járási könyvtár korábban rendszeresen cserélte a könyveket, frissítette az állományt, gépkocsi hiányában ma ez nem megoldott. A központi ellátás bevezetése oldhatná meg a községek problémáit. Ehhez azonban szükség van a gépkocsira. A mezőkövesdi járásban is javaslatként fogalmazódott meg: meg kell vizsgálni a közös könyvbeszerzést, illetve a központi ellátás bevezetésének lehetőségeit, épp a kisebb könyvtárak jobb ellátása érdekében.

Jónéhány, ezeken az üléseken felvetett gondolatot lehetne még összegzésként elmondani. Érdekes az is, ahogy az olvasási szokások alakulását elemezték. E járásokban többnyire arra a megállapításra jutottak, hogy az olvasók száma valamelyest mintha csökkenni látszana, vagy stagnál, de a kölcsönzött kötetek forgalma növekvő tendenciát mutat, ami azt jelenti, hogy a beíratkozott olvasók többet, vagy rendszeresebben kölcsönöznek. Változatlanul az iskolás korosztály

jelenléte a meghatározó az olvasók számában és az idősebb nemzedéké, hiányzik a középkorosztály. Javult a fizikai dolgozók beíratkozási aránya - ezt mindenütt összefüggésbe hozták azzal, hogy a szocialista brigádok felé nyitottak a könyvtárak -, de a növekedés ütemével nem lehetünk elégedettek. Változtak az olvasási szokások. Határozott, kitapintható érdeklődés mutatkozik a szakkönyvek, az ismeretterjesztő irodalom iránt. Ez nyilvánvalóan összefügg azzal, amit e cikk elején mondtunk a gazdasági-társadalmi átalakulás és a könyvtár természetszerű kapcsolatáról. Arra a kérdésre tehát, amit mindenütt fel lehetne tenni, hogy a társadalmi-gazdasági változások tükröződnek-e az olvasási szokásokban, az olvasmányszerkezetben, igen a válasz. És igen a válasz arra is, hogy a könyvtárak forgalma, a kölcsönzött kötetek jellege - de a könyvvásárlások, a magánvásárlások is! - azt mutatják, hogy egyre nagyobb figyelem fordul a mezőgazdasági és műszaki szakirodalom, az ismeretterjesztő művek felé. A könyvtárak könyvállománya, ha nem is mindenütt teljes egészében, figyelemmel van erre, s általában fele-fele arányban található a szépirodalom, illetve a műszaki, mezőgazdasági, természettudományos, a művészeti és az ismeretterjesztő irodalom.

Ebben az írásban elsősorban azokra a tapasztalatokra támaszkodtunk, amelyeket személyesen is tapasztaltunk a végrehajtó bizottsági üléseken. A tényszerű elemzés, a könyvtárak száma, az állomány alakulása, a beíratkozás és a könyvforgalom statisztikai mutatói, gondoljuk, ismertek. De éppen az ezekhez fűzött kommentárok, vélemények jelezhetik azt a társadalmi törekvést, ami ugyanakkor egybeesik a könyvtári törekvésekkel is. Jelzik a gondokat, amelyek nem mindig anyagi természetűek, noha természetesen ezeken az üléseken is megfogalmazódtak a könyvtárügy anyagi gondjai, az itt is érezhető szűkösebb lehetőségek, a kisebb pénzeszközök a növekvő könyvrakkal szemben. De nagyon markánsan megfogalmazódott az is, hogy változtatni nem pusztán anyagi kérdés, de szemléletváltozása is. S ezt a szemléletváltozást nem elsősorban a könyvtárosoktól kell megkövetelni.

KÖNYVTÁRAK A KISTELEPÜLÉSEKEN

Helyzetkép

A közigazgatási körzetesítések és összevonások következtében az elmúlt 10 év alatt B.-A.-Z. megye településeinek a száma 365-ről 356-ra csökkent.

A változások legalapvetőbben a megye községeit érintették.

A lakosság városokba és nagyobb községekbe történő áttelepülése népességcsökkenést okozott, így az ezer lelken aluli települések száma 188-ről 211-re, a megye településeinek 59,2 %-ára nőtt.

Különös tekintettel szembevetendő az 500 lelken aluli települések számának 83-ról 113-ra, az ösztetelepülések 31,8 %-ára való növekedése.

"Függ a községek helyzete a településfejlesztési koncepcióban kijelölt szerepkörüktől is, de nemcsak, sőt talán nem is elsősorban ettől a "kijelöléstől", hanem mindenekelőtt azoktól az objektív feltételektől, amelyek "kijelölésüket" is befolyásolják /gazdasági, mezőgazdasági helyzetük és lehetőségeik, az ott lévő gazdasági egységek jellege, jövője/. Mindezek egyben meg is határozhatják egy-egy község prosperálását, vagy stagnálását. Minél kisebb községet nézünk, annál nagyobb a vándorlási veszteség, s annál kisebb - elsősorban a népesség előregedése következtében - a természetes szaporodás." /Andorka Rudolf, Harcsa István: A magyar községek társadalmának változásai az elmúlt tíz évben. Társadalmi Szemle 38.évf. 1983. február/.

A fent megállapított tendenciák a megye községeinek vizsgálatában is kitapinthatóak.

Kistelepüléseken értjük az 500 lélekszámot meg nem haladó törpefalvakat, illetve az 500-1000 közötti lélekszámú településeket, vagyis az aprófalvakat.

Az ország legnagyobb egybefüggő kistelepüléssel területe megyénkben található a Cseréhát, illetve a Zempléni hegység térségében /ózd, edelényi, encsi, szerencsi, sátoraljaújhelyi járások körzetei/. Ezekben a járásokban található a megye kistelepüléseinek 80 %-a.

A 211 kistelepülésen 107.625 fő él, a megye összlakosságának 13,3, a falvakban élő lakosságnak pedig 25 %-a.

A könyvtári ellátás tekintetében azonban hasonló sajátosságokat viselnek azok a községek, amelyek 1500-2000 közötti lakost számlálnak. Ennek figyelembevételével a megye falun élő lakosságának 50 %-áról szólunk.

Könyvtárellátottság

Megyénkben 1086 közművelődési könyvtár működik, ebből 452 tanácsosi, 258 szakszervezeti és 376 iskolai könyvtár.

Az iskolai könyvtárak jelentős része városokban és a nagyobb községek területén működő iskolákban van, ott, ahol önálló, illetve körzeti iskola működik.

Fontos megállapítani, hogy az 1000 lelken aluli községek jelentős része társközség és csak nagyon kevésben van iskolai könyvtár.

A szakszervezeti könyvtárak közül 193 városok üzemeiben és művelődési objektumokban, 63 községekben, - kistelepülésen mindössze kettő funkcionál.

Az elemzés alapján megállapítható, hogy a kistelepülések könyvtári ellátását a tanácsi közművelődési könyvtárak végzik.

A továbbiakban tehát a kistelepüléseken működő tanácsi könyvtárak eredményeiről, problémáiról szólunk.

Anyagi, tárgyi, személyi feltételek

Az 1972-ben megjelent - könyvtári - Országos Távlati Fejlesztési Irányelv az 1000 lelken aluli községek könyvtárainak funkcionálásához 55 m² alapterületű helyiséget ír elő.

A normatívákban meghatározott alapterület követelménynek 211 intézményünk közül 30, a könyvtárak 14,4 %-a képes megfelelni. Még sajnálatosabb azonban, hogy 44-nek, a könyvtárak 20,8 %-ának nincs önálló helyisége. Az állomány elhelyezése folyosón, hivatali szobában, vagy más zárt helyen, néhány könyves szekrényben biztosított. (Lásd a mellékelt táblázatot.)

	500 lak. aluli t.	500-1000 lak. köz. telep.	Összesen	%
Nincs önálló helyisége	25	19	44	20,8
20 m ² alatt	25	16	41	19,4
20-30 m ² -ig	33	23	56	26,5
30-40 m ² -ig	11	15	26	12,3
40-50 m ² -ig	5	9	14	6,6
50-60 m ² -ig	7	8	15	7,1
60-on felül	7	8	15	7,1
	113 település	98 település	211	99,8%

Igy a helybenolvasásnak és tanulásnak, illetőleg a "kötetlen kikapcsolódásnak" nincs meg a feltétele.

Könyvtáraink többsége zsúfolt, berendezésük hiányos és kopott. A kisközségi könyvtárak így nem tudják teljes mértékben ellátni feladataikat, vagy csak nagyon nagy erőfeszítéssk árán és igen rideg körülmények között. Mindezek fölvetik a fenntartók, a helyi tanácsok tisztségviselőinek felelősségét is.

Azok a fenntartók, amelyek megfelelő szemlélettel, művelődéspolitikai felkészültséggel és tudatossággal rendelkeznek, szép eredményeket teremtettek. Szépen berendezett, jól fűtött és jól működő könyvtárakat alakítottak ki pl. Aggtelek, Trizs és Damak községek az edelényi járásban. E települések jó példái annak, hogy a könyvtárak milyen módon válhatnak a falvak művelődési központjává, a közösségi élet otthonává.

Különösen nagy szükség lenne a jól felszerelt, szépen berendezett könyvtárhelyiségekre azokban a kisközségekben, ahol sem iskola, sem művelődési ház nem működik.

Ezeken a helyeken a klubszerűen berendezett könyvtár jelentené azt a közösségi helyiséget, ahol kulturált körülmények között tölthető el a szabadidő, ahol a közönség közösséggé formálódik.

A személyi feltételek biztosítotttsága településenként is rendkívül differenciált, heterogén képet mutat.

Jelentős - a könyvtári személyi ellátás javítását célzó - intézkedés történt a megyei Tanács VB Művelődésügyi Osztálya részéről.

1982. augusztusában a megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága jóváhagyta a kulturális ágazat létszámszükségletének biztosítására tett előterjesztését.

Az itt tárgyalt járásek kistelepülései 20 főfoglalkozású könyvtáros és népművelő alkalmazásához kaptak státuszt, bért, bérpótlást.

Az intézkedés révén a helyi törekvések nyertek szakmai, elvi megerősítést, illetőleg anyagi támogatást. A főfoglalkozású létszámfejlesztés ellenére is gondot jelent, hogy évről-évre nő a kistelepüléseken a 8 általános iskolai végzettségű tiszteletdíjas könyvtárosok száma.

Könyvtárosok iskolai végzettség szerinti megoszlása:

általános iskolai végzettséggel	60 fő
középfokú iskolai végzettséggel	96 fő
felsőfokú iskolai végzettséggel	50 fő

A fent vázolt negatív tendenciát két tényező motiválja: a körzetesítések, összevonások következtében, - különösen ahol az általános iskola is megszűnt - nincs szakképzett ember. A másik ok a tiszteletdíjas könyvtárosok alacsony óradíja. Az óradíjak legalacsonyabbak az edelényi járásban, 1976-ban átlagosan 11,98 Ft, 1982-ben 11,89 Ft!

A kialakult helyzetért jelentősen a fenntartók okolhatóak. Probléma e területen továbbá, hogy a 6/1979. sz. MT elnökének utasítását a helyi tanácsok nem értelmezték racionálisan. A tiszteletdíjak 10 %-os csökkentése ugyanis nem a könyvtárosok óradíjainak /tiszteletdíjának/ csökkentését célozza, hanem az előadóművészi és más műsoros rendezvényre fordítható díjak kifizetését.

A szakmai munka értékelése és minősítése

A differenciált szolgáltatásokra alkalmas - elsősorban megyei, városi, járási és központi szerepkörű nagyközségi, községi - könyvtárak erőteljesebb fejlesztése útján sikerült elérni a kistelepülések könyvtári tevékenységének hatékonyabb működését.

Megyénkben középtávra megterveztük és 1978-tól folyamatosan megvalósítottuk a központositott ellátó rendszerek funkcionáltatását. Az új ellátási forma is segítette, aktivizálta a kisebb települések könyvtárait. A központi ellátás előnye a miskolci járásban tett kísérlet alapján az, hogy a korábbi évek átlag 50 kötetes gyarapodásával szemben az új ellátási forma évenként átlag 100-200 kötet friss beszerzésű könyvet juttatott egy-egy könyvtárnak.

A sátoraljaújhelyi járásban pl. - gépkocsi hiány miatt - nem funkcionál a központi ellátás.

A települések sajátosságaihoz igazodóan más formákkal is kísérletezünk. A körzeti könyvtári ellátásra jó példa az edelényi járás. A jövő útját célzó elképzelés a járásban, hogy - az iskolai könyvtárakkal közösen - főfoglalkozású könyvtárosok beállításával jobb ellátási feltételeket teremtsenek a kistelepüléssel falvak részére.

Az integráció útján lehetővé tettük a racionálisabb művelődési intézményrendszeri kiépülést. A megye 8 településén engedélyeztük a könyvtárakat is érintő összevonásokat.

A kezdeti tapasztalatok e területeken is biztatóak.

Az elemzés alá vont 211 kistelepülés könyvtárának az állománya 1982-ben 475.105 kötetről 490.327 kötetre, 15.222 kötetrel emelkedett.

Ez átlagosan könyvtáranként 72,1 kötet növekedést jelentett.

A tapasztalati adatok és a reprezentatív felmérések szerint a megye könyvtárai átlagban 1982-ben 80 kötet új könyvet kaptak.

Az említett szakmai fejlesztési irányelv 200 kötet új könyvben határozta meg az e kategóriába tartozó könyvtárak minimális évi könyvszükségletét. A 80 kötetes gyarapodási átlag a normatíva követelményhez képest 40 %-os teljesítést jelent.

Az egy lakosra jutó kötet száma 500 lakoson aluli településeken 3,1 - 14,3 között szóródik, míg az 1000 lakoson aluli falvakban ugyanez a szám 1,3 - 5,2 kötetet jelent.

Az eddigi - kielégítőnek nem mondható - új könyv beáramlást a könyvek árának emelkedése miatt csak a könyvvásárlási keretek növelésével lehetne biztosítani. Az állománygyarapításra fordítható pénzkeret azonban megyénkben elmarad az országos átlagtól /országos beszerzési kvóta 1982. december 31-i állapot: 8,60 Ft/lakos, megyei átlag 8 Ft/lakos/.

Sajnos az 1983-as költségvetésben - egyes vizsgált településen - a könyvbeszerzési keretet 15%-kal tovább csökkentették a tanácsok, így várhatóan az országos átlaggal szemben nő a lemaradásunk.

Elkeserítő a kiskönyvtárak folyóirat ellátottsága. A Távlati Fejlesztési Irányelv az elemzett könyvtáraknak 8-10 féléle periodika előfizetését javasolja.

Az irányelv követelményeivel szemben átlag 30-40 %-os teljesítés áll. A könyvtárak többségének 1-2 periodika jár, de jelentős azoknak a száma, ahová évek óta nem fizetnek elő egyetlen fo-

A kistelepülések könyvállománya 1981-1982.

J á r á s o k	1981.évi állomány 500 lako- son alul	1982.évi állomány 500 lako- son alul	1 lakos- ra jutó kötet	1981.évi állomány 500-1000 lakos köz.	1982.évi állomány 500-1000 lakos köz.	1 lakosra jutó kötet
Edelényi	45.024	47.378	5,5	65.082	65.568	5,1
Encsi	60.320	60.332	4,5	67.735	70.825	5,2
Leninvárosi	5.853	6.034	7,5	28.776	30.211	4,3
Mezőkövesdi	8.299	8.468	6,5	13.656	14.231	4,7
Miskolci	2.797	3.106	3,1	23.688	25.603	3,7
Ó z d i	11.482	11.507	4,7	24.266	25.350	4,2
Sátoraljaújhelyi	63.404	69.672	14,3	24.410	23.354	1,3
Szerencsi	7.414	7.648	5,3	18.709	19.845	3,7
Kazincbarikcai VK.	1.378	1.393	3,8	2.812	2.802	2,5
	205.971	215.538	6,3	269.134	274.789	3,8
1982. évi növekedés:		+ 9.567		+ 5.655		

lyóiratot sem. Az encsi járás 65 könyvtára közül 31-be egyetlen periodika sem jár, a sátoraljaújhelyi járás 39 kisközsége közül 30-ban pedig csak egy-egy könyvtáros szaklap található meg.

A falusi lakosság igényli a könyvtárak szolgáltatásait. Egyes területeken a könyvtárhasználat főbb mutatói meghaladják a megyei átlagot.

A beíratkozott olvasók számát tekintve a megyei átlagot is meghaladó kistelepülésses járásaink vannak.

J á r á s o k	Olvasók sz. 500 lakos alatt	%	Olvasók sz. 500-1000 lak. között	%
Edelényi	2.685	31	3.703	30
E n c s i	3.069	23	3.147	23
Leninvárosi	252	29,2	1.567	22,3
Mezőkövesdi	246	18,3	573	19
Miskolci	189	18,7	1.764	25,8
Ó z d i	466	18,8	1.496	28,5
Sátoraljaújhelyi	679	14,0	2.480	14,0
Szerencsi	251	17,2	755	14,0

Megyei átlag: 22,4 %

Ugyanez elmondható az 1 olvasóra jutó kölcsönzött kötetek számáról is.

Járások	500 lak. alatti	1 olv. jutó kölc.s.köt.	500-1000 között	Össz.1 olv. j. kölc.s. köt.
Edelényi	73.560	27,4	83.562	22,6
E n c s i	66.447	21,7	98.782	31,4
Leninvárosi	10.298	40,9	43.932	28,0
Mezőkövesdi	9.528	38,7	13.332	23,3
Miskolci	4.532	24,0	59.576	33,7
Ó z d i	10.273	22,0	38.898	26,0

Sátorajjáújhelyi	78.355	31,6	20.859	30,7
Szerencsi	6.025	24,0	14.827	19,6
	259.018	26,9	374.123	27,3

Megyei átlag: 27,5

A kiskönyvtárak nyitvatartása

Hetenként	1 napon tart nyitva	74 könyvtár
Hetenként	2 napon tart nyitva	111 könyvtár
Hetenként	3 napon tart nyitva	12 könyvtár
Hetenként	4 napon tart nyitva	2 könyvtár
Hetenként	5 napon tart nyitva	4 könyvtár
		<hr/>
		203 könyvtár

Nyitvatartás: órák szerint hetenként

Hetenként	1-2 órában van nyitva	30 könyvtár
Hetenként	3-4 órában van nyitva	89 könyvtár
Hetenként	5-6 órában van nyitva	47 könyvtár
Hetenként	7-8 órában van nyitva	17 könyvtár
Hetenként	9-12 órában van nyitva	12 könyvtár
Hetenként	13-tól több órában van nyitva	8 könyvtár
		<hr/>
		203 könyvtár

Mindezekből megállapítható, hogy az olvasási igények emelkedtek, a feltételek hiátusai miatt azonban, az olvasói szokások jelentősen nem változtak, illetve nem változhattak.

A jövőben a kistelepülések könyvtári ellátásában kiemelt feladatunk, hogy az olvasók által támasztott igények kielégítése az eddigiéknél nagyobb törődést, anyagi és erkölcsi támogatást kapjon.

F e l a d a t o k

- Az országos Távlati Fejlesztési Irányelvekben előírt /javasolt/ anyagi, szakmai feltételek biztosítása.
- A hatékonyabb könyvtári ellátás, a központi könyvtári ellátó rendszer rugalmasabb működése érdekében a járási, illetőleg a nagyobb körzeti könyvtári központok részére művelődési autó biztosítása.
- Felül kell vizsgálni a kis falusi könyvtárak könyvtárosainak tiszteletdíját és gondoskodni kell a munka rangjához, a feladat nagyságához való igazításáról, emeléséről. Az óradíj minimális alsó határát 20 Ft-ban lenne szükséges megállapítani.
- A kistelepülések könyvtárainak nyitvatartási ideje elmarad az olvasók igényeitől, a szakmai követelményektől. Új nyitvatartási rend kidolgozására van szükség, amely növeli a nyitvatartási órákat, figyelembe veszi az ötnapos munkahét tapasztalatait.
- Az iskolai és tanácsi könyvtárak összevonása nélkül is szorgalmazni kell a nagyobb körzeti elven működő ellátóegységek létrehozását.

KURTA MIHÁLY

EGY KÖNYVTÁRI TÁRSULÁS HÁROM ÉVE

A mezőcsáti Kiss József Nagyközségi-Járási Könyvtár 1981-ben a járás 21 településének bevonásával /Emőd kivételével/ a könyvtári ellátás jobb megoldása céljából központi ellátó rendszert hozott létre "Könyvtári Társulás" elnevezéssel. A társulásba a mezőcsáti könyvtár is belépett, s így az irányító szerepe mellett tagkönyvtára is lett a társulásnak.

Időközben Muhi község átkerült a miskolci járásba, így a taglétszám 20-ra csökkent.

Az ellátó rendszerhez jelenleg a következő települések tartoznak: Mezőcsát és társközségei: Gelej, Igrici, Ároktő és társközségei: Tiszabábolna, Tiszadorogma, Hejőbába és társközségei: Hejőpapi, Nemesbikk, Hejőkeresztúr és társközségei: Hejőszalonta, Szakáld, Sajószöged és társközségei: Nagycsécs, Sajóörös, Tiszakeszi, Tiszatarján, és társközségei: Hejőkürt, Tiszapalkonya és társközsége: Oszkár.

A társulás létrehozásához az ország területén és megyénkben már működő hasonló szervezeti egységek példája, valamint a szakajtóban és a hírlapokban megjelent tanulmányok, cikkek, s a művelődési kormányzat által e célra meghirdetett anyagi támogatás kilátásai adtak ösztönzést.

Az indítékekről. - Rövid visszatekintés az előzményekre

Az elmondottak tehát - hangsúlyozzuk - csak példát és az ösztönzést adták. Az indítékokat módszertani központunk számára a negyedszázados szakmai tapasztalatok, a problémák megoldási módjának keresése nyújtották. Jelesül az, hogy a gondozásunkra bízott településeken két és fél évtizeden keresztül sem sikerült megnyugtató módon rendezni a könyvellátás ügyét.

A két és fél évtizednek nagyjából egyharmadát (1955-1962) a járási központ által szervezett ún. letéti ellátási forma uralta, hiszen ez idő alatt a kistelepülések nem rendelkeztek önálló könyvvásárlási kerettel.

Köztudomású az is, hogy a "tanácsosítás" bevezetése - vagyis: az önálló keretnek a helyi tanácsoknál történt biztosítása - sem oldotta meg a gondot, főként a szakképzett könyvtárosok hiánya, s a tiszteletdíjas községi könyvtárosok fluktuációja miatt. Azt kellett tapasztalnunk, hogy bármilyen erőfeszítéseket teszünk is - beleértve a sokoldalú operatív segítségadást is - az állományalakítás érdekében, fáradozásunk hiábavaló küzdelem volt az adott személyi feltételek között.

Végül is - 1979-ben - arra a következtetésre jutottunk, hogy a községi könyvtárak állománygyarapítási tevékenységét teljes egészében át kell vállalnunk. Gyakorlatilag tehát már a Társulás létesítését megelőző két évben - 1979-ben és 1980-ban - is központilag rendeltük meg és dolgoztuk fel járásunk kis könyvtárainak a könyveket, de külön-külön minden egység részére, s külön-külön vettük leltárba, majd szállítottuk ki azokat a könyvtárhoz. Ez tehát már amolyan "félíg központi" ellátási rendszer volt.

Ilyen előzmények után úgy döntöttünk, hogy megkíséreljük a járás egészére - Emődöt kivéve - a "teljes" központi ellátó rendszer létrehozását.

A megalakulás körülményei

Társulásunk működésének megtervezéséhez a szakirodalomban megtalálható források mellett, mindenképp a miskolci járásban létesített, a Megyei Könyvtár keretében működő központi ellátó rendszer példáját, működési mechanizmusát vettük alapul.

Mérlegeltük, hogy mi ezekben a rendszerekben az, amit mi beépíthetünk a működési szabályzatunkba.

A társulás működési szabályzatát elkészítettük és több alapvető pontját beépítettük az intézményeket fenntartó tanácsokkal kötendő "Társulási Szerződés"-be.

Amíg a szabályzat, ill. társulási szerződés-tervezet a "jóváhagyás hivatali útját járta", mi felkerestünk minden érdekelt tanácsot, elbeszélgettünk a vezetőkkel, igyekeztük őket meggyőzni és megnyerni az ügynek, a központi könyvellátó rendszer létrehozásának. Nem állítjuk, hogy ez könnyű volt, de a többség megértéssel, sőt - esetenként - egyértelmű helyesléssel fogadta elképzelésünket. Ki kell mondanunk ugyanakkor azt is, hogy a járási hivatal részéről aggályoskodást, bizonyos mérvű ellenállást kellett tapasztalnunk jószándékú, szakmai előrelépést célzó törekvésünkkel szemben.

Végül is jóváhagyták tervezetünket, a tanácsokkal mindenütt megkötöttük a társulási szerződést, amely szerződés - az egyéb kölcsönös vállalások rögzítése mellett - a társulásból való kilépés jogát is tartalmazta.

A tanácsok e szerződésben - többek között - vállalták, hogy a költségvetésben szereplő könyvbeszerzési keretük összegét minden tárgyév első negyedéve végéig átutalják számlánk javára. Lényegében ez az alapvető pénzügyi biztosítéka a társulás működésének, a könyvellátás folyamatos lehetőségének.

A működés mechanizmusa és eddigi tapasztalatai

Az intézményeket fenntartó tanácsok által szerződésileg is felhatalmazva láttunk hozzá a könyvellátási rendszer működtetéséhez. Mindenekelőtt gondoskodtunk a nagyobb tételű könyvkészlet tárolására szolgáló állványok beszerzéséről, beépítéséről. Az állványok megvásárlásához - Dexion-Salgó állványokat vásároltunk - a Kulturális Alap által, pályázati

uton kapott pénzügyi támogatás nyújtott fedezetet. Ugyanebből a támogatási összegből tekintélyes mennyiségű könyvet is tudunk vásárolni, amelyből a működés első évében meg tudtuk duplázni a községi könyvtáraknak juttatott könyvek mennyiségét. Ez a tény igen pozitív hatású tényezőnek bizonyult az indulásnál.

Az alábbiakban röviden vázoljuk az ellátó rendszer működésének főbb mozzanatait.

A Könyvtárellátót már az induláskor levélben tájékoztattuk a Társulás megalakulásáról, s a rendszer működtetésével kapcsolatos elgondolásainkról, az együttes rendelés tényéből következő igényeinkről. A bejelentést megértőleg vették tudomásul. Az éves könyvellátási szerződést már a társulás rendelkezésére álló összkeret summájában kötöttük meg, s kértük, hogy a rendelési tételeket központi intézményünkhöz küldjék.

A könyvrendelés tehát egységesen, egy rendelőjegyzék felhasználásával történik. A rendelést, mennyiségi vonatkozásában - nyilvánvalóan - a rendelkezésre álló pénzkeret határozza meg elsősorban, a keret nem lett több, mint előzőleg volt. A Társulás állományfejlesztési formája azonban ezen az adott kereten belül lehetőséget teremtett arra az addig nem igen érvényesíthető elvrá, hogy valamennyi intézmény könyvállományát a legcélszerűbben és a leggazdaságosabban gyarapítsuk. Más szavakkal fogalmazva: megrendeljük, megvásároljuk mindazokat a könyveket, amelyekre - tapasztalataink, szakismereteink alapján ítélve - egy-egy (esetleg: mindegyik) intézménynél szükség van, ugyanakkor: fölöslegesen, indokolatlanul egyet se szerezzünk be. Ez a központi gyarapító tevékenységünk alapelve, melyet már a megrendelés folyamatában igyekszünk érvényesíteni oly módon, hogy azt, és annyi példányban rendelünk egy-egy jegyzéken, amit és ahányat - minden egység érdekét szem előtt tartva - szükségesnek tartunk. Nem állítjuk, hogy ezt az irányelvet a maga tökéletességében érvényesíteni tudtuk és tudjuk, már csak azért sem, mert annak számtalan

akadályozó tényezője is van.

A rendszer működésének további útja

A megvásárolt könyvek állományba vétele egységesen, az un. társulási leltárkönyv (címleltárkönyv és csoportos leltárkönyv) felhasználásával történik. Az egyedi leltárkönyv csak az újonnan, a Társulás keretében beszerzett készletet tartalmazza (valamennyi addigi külön szerzeményező könyvtár leltári számát meghaladó új sorszámozással kezdve), míg a csoportos leltárkönyv - nyitó tételekként szerepeltetve egy-egy könyvtár betársult készletét - a Társulás egész könyvállományát rögzíti, a bővülés folyamatában, Minden könyvet a közös társulási tulajdont kifejező bélyegzővel látunk el.

Az állományba vett új könyveket külön állványokon raktározzuk, előbb szállítási tételenként, majd egy-egy könyvtár részére - a maga megjelölt raktári helyén - szétosztva. A könyvek kiszállítása intézményünk mikrobuszával történik, havi, ill. heti ütemterv szerint. Az egy-egy intézménynek szánt, jegyzékbe foglalt könyvcsomagokat olyan ütemben /tételekben/ szállítjuk ki a helyszínre, ahogyan egy szállításra érdemesnek ítélt, jelentősebb tétel összegyűlik. Általában legalább 30-50 kötet ez a mennyiség, esetenként és nagyobb településeknél ennél valamivel több. Ez a gyakorlatban évenként 3-6-szori kiszállítást jelent - átlagosan. A helyi könyvtáros ennek során a jegyzékkel történő tételes egyeztetéssel veszi át a könyvcsomagot, s igazolásul aláírja a 3 példányos kiszállítási jegyzéket. A módszertani munkával is egybekötött kiszállítások alkalmával intézményünk munkatársa elbeszélget a helyi könyvtárossal, felhívja a figyelmét a könyvcsomag érdekesebb, fontosabb könyveire, s javasolja azok elolvasását, s a könyvtári olvasók közötti propagálását. A könyvekkel együtt kiszállítjuk az adott intézményhez a könyvhöz tartozó kölcsönzőkártyát és a raktári katalóguscédulát, ill. cédulákat is. A szerzeményezés-feldolgozás-kiszállítás központi uton történő elvégzése után, tehát ily

módon jut el a könyv végül is a szolgáltató intézményhez.

A Társulás létesítésével intézményünk nem csupán a szerzeményezést és könyvellátást vállalta, hanem az állományapasztást is. Rendszerünk működtetésének első évében erre a teendőkre még nem volt elegendő időnk. A múlt évben és az idén már ezzel is mindinkább foglalkoztunk. Hozzáálltunk egy-egy könyvtárnál a rongálódott, elhasználódott, elavult stb. könyvek állományból történő kivonásához. Ebben az évben /1983/ már jelentősen előrehaladtunk e munkában, de - számításunk szerint - még több év szükséges ahhoz, hogy minden intézményt "megtisztítsunk" az ott lerakódott, fölösleges könyvteherrel.

Lényegében ezzel összefüggő további tennivalóként tervezük, hogy e "megtisztított" és pontosított könyvállományról minden egységnél hiánytalan, pontos helyi raktári katalógust tereptsünk. Ezzel párhuzamosan megindékozunk a Társulás egészének könyvállományáról központi katalógust szerkeszteni, amelynek hiányát már most érezzük, ti. a megrendeléseknél - a többször kiadott művek megvásárlásának szükségességét eldöntendő - ilyen katalógus megléte biztos támpontot nyújtana számunkra. Ezen művek esetében jelenleg - kényszerhelyzetünkben - a községi könyvtáraink állományának a gyakorlatunk - kiszállásaink, átadó leltárak lebonyolítása, állományrevíziók stb. - során szerzett ismeretére, a könyvtárosoktól kért közvetlen tájékoztatásra alapozhatunk elsősorban. Persze - három év elteltével - most már a gyermekkönyvek, ifjúsági művek és a népszerű szépirodalom esetében a társulási keretben történt vásárlások is eligazítást nyújtanak számunkra, hiszen ismeretes, hogy ezek a könyvek hamar elrongálódnak, pótlásuk tehát néhány év elteltével nyilvánvalóan indokolt.

A Társulás további működése során egyébként az is célunk, hogy egy-egy intézménynél fokozatosan kialakítsuk az adott településen optimálisnak tekinthető törzsállomány-könyvkészletet - az ott szükséges kézikönyvekből, az alapvető szépirodalmi mű-

vekből, valamint a szak- és ismeretterjesztő könyvek legfontosabbjaiból.

A központi ellátó rendszer nyilvántartásai

Minden beszerzett könyvről vezetjük az általunk "leltári-szamos"-nak nevezett cédulakatalógust, amelyben a cédulák szállítmányonként elválasztva, s egy-egy szállítmány céduláin belül növekvő leltári számsorrendben vannak. Ez tulajdonképpen a beszerzett készlet bennlévő, még ki nem szállított könyveinek mutatója. Azt tükrözi, hogy mi az, ami még nem lett a Társulás valamelyik egységéhez kiadva. Amikor a könyvet kiadjuk az adott könyvtárhoz, a könyv céduláját kivesszük - az átadási jegyzék alapján - ebből a katalógusból. Ez a cédula kerül aztán át az illető könyvtárnak a Társulás keretében kapott könyvkészletét szerzői betűrendben feltáró katalógusába. Ez a második katalógus mindenkor tájékoztat bennünket arról, hogy melyek azok a könyvek, amiket az adott intézmény a társulási készletből megkapott. Ebből a katalógusból tehát már pontos eligazítást kapunk egy-egy intézményre vonatkozóan arról, hogy az utóbbi három évben milyen könyvekkel bővült a készlet, s - nyilvánvalóan - arról is, hogy mi az, ami számára még rendelhető, ill. kiszállítható.

Van még egy olyan katalógus is, ami betűrendben tárja fel, mutatja a Társulás keretében az adott időpontig beszerzett könyvkészletet, regisztrálva azt is, hogy hány példányban vásároltuk meg.

A kiszállítások tételeit - a már említett kiszállítási jegyzékeken kívül - községenként a letéti rendszerben is használatos törzslapra is rávezetjük, amely ily módon - a központban is a tagkönyvtárnál is - tükrözi az állomány kötetszámának alakulását. Központunkban ezen kívül minden egységről vezetünk egy olyan nyilvántartó lapot is, amely a kiszállított tételek kiszállítási időpontját, a szállítmány forintértékét, összes kötetszámát, valamint tartalmi megoszlását mutatja. /Ez utóbbi nyilvántartó lap az éves állományi statisztikához igen fontos adatforrás!/
M I S K O L C

Mindez, s még néhány, itt nem említett másfajta kimutatás sokak szemében talán az "önagyonnyilvántartás" látszatát kelti, - azonban a tapasztalatok alapján - elengedhetetlenül fontos a központi ellátó rendszer pontos, zökkenőmentes működéséhez. Csak a gyakorlat kívánalmainak teszünk eleget, amikor e nyilvántartásokat vezetjük.

Összegezve a Könyvtári Társulás lényegét, és eddigi tapasztalatait, a következő megállapításokat tesszük:

1. A kistelepülések könyvtári intézményeinek, s rajtuk keresztül a települések lakosságának könyvellátása, korszerű és igényes könyvtári szolgálata semmiképpen nem oldható meg helyileg, csak valamely nagyobb intézmény keretében, központi szerzeményezés és ellátó rendszer útján. E tényben mindenekelőtt - az egyéb tényezők mellett - a függetlení-tett és szakképzett könyvtáros hiánya játszik döntő szerepet.
2. A mezőcsáti Kiss József Könyvtár - hálózati-módszertani al-központ szerepkörében - vállalkozott a kistelepülések könyv-ellátásának megoldására, megjavítására. A működés három évé-nek tapasztalatai alapján állíthatjuk, hogy a központi el-látó rendszerben számottevően javult az intézmények könyv-ellátottsági szintje, mind mennyiségi, mind minőségi vonat-kozásban. Ha ehhez hozzávesszük a mellékfoglalkozású könyv-tárosok ez idő alatti rendkívüli mértékű fluktuációját, ak-kor pedig azt is mondhatjuk: a központi ellátó rendszer mű-ködése nélkül az állományfejlesztés településeink egy ré-szében gyakorlatilag szünetelt volna.
3. Az ellátó rendszerünk működésének három éve alatt, menet köz-ben szerzett tapasztalatok alapján alakítottuk ki azt a mechanizmust - a módokat és formákat -, amely révén felada-tainkat - az apparátusunk bővítése nélkül is - kielégítően el tudtuk látni, noha ennek érdekében munkaközösségünk tag-jainak nagy erőfeszítéseket kellett tennie.

KÖRZETI KÖNYVTÁRAK AZ EDELÉNYI JÁRÁSBAN

A hatvanas években a könyvtáros szakma jelentős része elvetette a körzeti elképzelést, azok is, akik annak idején esküdtek rá. Tény, hogy sok körzeti könyvtár szervezését - részben idegenkedés, részben anyagi eszközök hiányában - nem sikerült megvalósítani, vagy lassan szétbomlottak s nem funkciójuknak megfelelően működtek. Viszont vannak elfogadható szinten működő könyvtárak - járásunkban is - s ezekről szóljon ez az írás ...

A községi könyvtárak ugynevezett tanácsosítása, s ezzel majdnem párhuzamosan a járási könyvtárak letéti ellátásának megszüntetése sürgetően vetette fel a kistéleplések, s ezek között is a társközségek könyvellátásának problémáját. Mi megmaradtunk az akkori elvnel, s ennek alapján a 60-as évek közepétől szerveztük a körzeti könyvtárakat. Eredeti elképzelésünkön mind máig nem kellett változtatni, csak a nagy körzetek /több tanács területén működik/ kialakítása, elsősorban személyi feltételek hiánya miatt a Felsőnyárad-Aggtelek részen nem sikerült.

Az edelényi járás tanácsi közművelődési hálózatában 13 önálló és 57 fiókkönyvtár működik.

Az önálló könyvtárak:

egy nagyközségi és járási könyvtár	12	fiókkönyvtárral,
kilenc községi	- " - 20	- " - ,
három körzeti	- " - 25	- " - .

Az önálló könyvtárak hálózati feladatukban lényeges hasonlóságot mutatnak, hisz fiókkönyvtárakat gondoznak

- többet vagy kevesebbet,
- egy közös tanácshoz vagy több közös tanácshoz tartozó településeken.

A második kritérium alapján él közöttünk a kis- vagy nagykörzeti könyvtár fogalma. Az utóbbi felel meg az általánoságban használt körzeti könyvtárnak.

Ma három nagy körzet van:

Bódvaszilas:	2 közös tanács területén,	9 fiókkvtárral	/5042 l./
Boldva	: " " " " " 4	" "	/5171 l./
Perkupa	: " " " " " 12	" "	/6239 l./ működik.

A nagykörzeti könyvtárak a fenti sorrendben 2, 1, 1.5 létszámmal működnek. A főfoglalkozású dolgozók mind szakképzettek.

A fiókkönyvtárak a körzeti könyvtártól 4-18 km távolságra találhatóak.

A körzeti könyvtárosok heti egy /Bódvaszilas kettő/ napon fiókkönyvtárat látogatnak. Rendszeresen gyermekfoglalkozásokat tartanak, szerveznek előadásokat, író-olvasó találkozókat. Ezen a napokon vonattal vagy autóbusszal közlekednek.

A könyvtárosok közötti kapcsolat az esetek döntő többségében a rendszeres találkozások következtében jó. A körzeti könyvtáros felelősséggel tartozik a fiókkönyvtáros munkájának eredményességéért, a fiókkönyvtáros jelentős segítséget kap, így a jó kapcsolatban kölcsönösen érdekeltek.

A körzeti könyvtár raktári katalógusában feltárja a körzet teljes könyvállományát. Jelzések alapján ebből megállapítható, hogy egy adott könyv mely fiókkönyvtár régi saját állományába tartozik, illetve a körzeti könyvtár saját állományából melyik fióknak adta ki. A körzeti könyvtárak betűrendes olvasói katalógust csak saját állományukról építenek.

A fiókkönyvtárak olvasói használatra alkalmassá tett raktári katalógussal rendelkeznek.

A könyvbeszerzési keretek és az éves állománygyarapodási összegek az egyes körzetekben:

	könyvbeszerzési keret Ft		éves gyarapodás Ft	
	1975	1982 + -	1975	1982 + -
Bódvaszilas	15.000	23.000 + 8.000		
Hídvégardó	5.000	10.000 + 5.000		
összesen:	20.000	33.000 +13.000	21.700	44.200 +22.500
Boldva	20.000	20.000		
Hangács	6.000	10.000 + 4.000		
összesen:	26.000	30.000 + 4.000	31.000	32.600 + 1.600
Perkupa	14.000	24.000 + 10.000		
Szalonna	7.000	10.000 + 3.000		
Szin	8.000	10.000 + 2.000		
összesen:	29.000	44.000 + 15.000	31.700	44.900 + 13.200
Mindösszesen:	75.000	107.000 + 32.000	84.400	126.700 + 37.300

II. RÁKÓCZI FERENC
KÖNYVTÁR
MISKOLC

A költségvetésben tervezett összeg emelkedése: 32.000 Ft 43 %
az éves gyarapodási összeg emelkedése: 37.300 Ft 44 %

A bemutatott adatok szemléletesen bizonyítják, hogy a vizsgált időszakban jelentősen emelkedett a könyvbeszerzésre fordított összeg a társkörzeti tanácsoknál is. Mi a körzetek kialakításakor nem vonattuk össze a beszerzési kereteket, hanem a tanácsszékhelyű fiókkönyvtáraknak önálló szerzeményezési jogát - a körzeti könyvtárvezető szoros ellenőrzése mellett - meghagytuk.

Ez az egységes állománygyarapítás megvalósítását nehezebbé tette, viszont a többletmunkáért kárpótól, hogy a fiókkönyvtárak tanácsai változatlanul érzik felelősségüket a megfelelő beszerzési keret biztosításáért.

A szerzeményező fiókkönyvtárosok könyvrendeléseiket a körzeti könyvtárhoz küldik. A körzeti könyvtáros a központi katalógusa alapján felülvizsgálja, módosítja ezeket, s így továbbítja

hozzánk.

A fiókkönyvtárak könyvellátásáért a körzeti könyvtár vezetője felel.

Az eltelt időszakban e feladat megoldásához művelődési autót rendszeresen biztosítani tudtunk, szükség szerint havi egy vagy két alkalommal.

Könyvforgalmi adatok:

	áll. vett		kiadott		visszavett	
	1975	1982	1975	1982	1975	1982
Bódvaszilas	1235	1119	1062	1065	694	543
Boldva	839	729	516	477	348	341
Perkupa	1104	1145	1349	2266	1145	976
Összesen :	3178	2993	2927	3808	2187	1860

Az állománygyarapításra fordított összeg 8 év alatt 44%-kal emelkedett, a beszerzett kötetszám 6%-kal csökkent. Az egy fiókra jutó kiadott könyv 30%-kal emelkedett, viszont a visszavett kötetek száma 15%-kal csökkent. Az 1982. évben kiadott könyvek száma az állományba vett kötetek számának 127 %-a. Ez az irányított cserék forgalmazásának az eredménye.

A három körzet fiókjainak száma 25. A Távlati Fejlesztési Irányelvben szükségesnek tartott fiókonként 200 kötet összesen 5.000 kötettel szemben, 1982. évben a fiókokhoz 3.808 kötet, átlagosan 152 kötet könyv jutott el.

Bár ez csupán 76 %-os teljesítés, mégis figyelemre méltó teljesítmény, hiszen ezt minden jelentősebb külső támogatás nélkül /pl. közművelődési alap/ érték el. Ha a könyvtárak nem emelkednek az ismeretes mértékben, akkor a nagyobb mennyiségű beáramló új könyvből biztosítható lett volna a 200 kötetes átlag.

Miben látjuk a körzeti könyvtári rendszer előnyeit?

a/ a körzeti könyvtárak a közművelődés bázisává váltak, a főfoglalkozásúak szakmai ismereteiből profitálnak a kistélepülések,

- b/ a körzeti könyvtárak és fiókkönyvtárak között kialakult a jó és közvetlen kapcsolat, az egymásra utaltság megléte,
- c/ a körzeti ellátás végső fokon központi ellátás kisebb méretben, azzal az előnnyel, hogy a feladatot végző könyvtárosok nem egyébként közművelődési dolgozókkal jól ellátott központban dolgoznak, hanem kint, közvetlenül a fiókkönyvtárak mellett élnek, befolyásolják, segítik az egész körzet közművelődését. A létszámfejlesztésben, a bérek emelésében több tanács érdekelt, így a bérszínvonal is jobb, mint bent a központban.

A mi szervezeti rendszerünkben a körzeti könyvtárak összekötő kapocsként működnek. Ennek megfelelően fokozott gonddal kísérjük figyelemmel munkájukat, ezért hálózati gondozó munkánkban kiemelt szerepet kapnak.

- Sorba tekintve:
- a művelődési autó rendszeres biztosítása,
 - propaganda tevékenységünk színesebbé tétele /írók, előadók központi biztosítása/,
 - audióvizuális eszköztárunkból szükség szerint részesülnek,
 - negyedévente megbeszélést tartunk számukra,
 - külön nyomtatványokat készítünk számukra: /pl. irányított cserejegyzék, stb./
 - havonta látogatjuk őket, rendszeresen együtt megyünk a fiókkönyvtárakhoz is.

Igy, ezek által a körzeti könyvtárak a járás hálózatának, de az adott körzetnek is fontos tényezői.

AUGUSZTINYI BÉLA

20 ÉVE MŰKÖDIK A BAKTAKÉKI KÖRZETI KÖNYVTÁR

A baktakéki körzeti könyvtár 1964-ben alakult meg. A körzetesítés célja a kistelepülések jobb könyvellátása, a könyvbeszerzések megkönnyítése, a könyvtári adminisztráció csökkentése volt. A körzet székhelye Baktakék lett, ezt indokolta központi fekvése, valamint gazdasági és közigazgatási perspektívája is. A tagközségek: Detek, Beret, Alsógagy, Gagyapáti, Felsőgagy és Csanyéte. Az összlakosság száma akkor még kb. 3.000 volt, jelenleg 2.500 a hét községben.

Az induláskor a könyvállomány összesen 4.867 kötet volt, 101.500 Ft értékben. A tagközségek saját állományát a községi könyvtárakban meghagytuk, ehhez adtuk a letéti állományt. A körzet jelenlegi összállománya 21.000 kötet, 590.000 Ft értékben. A letéti könyvtárakban 6.000 kötet van. A körzetben a beíratkozott olvasók száma 1955-ben 681, a látogatók száma 11.252 fő, a kölcsönzött kötetek száma 30.686 kötet volt.

A könyvbeszerzést a központi könyvtár saját költségvetésében megtervezett összegből, a Könyvértékesítő Vállalattal kötött szerződés alapján, az Uj Könyvek tájékoztatója segítségével végzi. Ez évi könyvbeszerzési keretünk 25.000 Ft, amelyet a könyvtár jellegének és az olvasói igényeknek megfelelően használunk fel. Folyamatosan vásároljuk meg a sorozatokat, az általános műveltséget és a szakmai fejlődést elősegítő könyveket. A gyermek- és ifjúsági művek beszerzésénél nagy gondot fordítunk az ismeretterjesztő szakirodalomra, annál is inkább, mert a körzeti iskola tanulóinak érdeklődése ezt megkívánja. A törzsállományt az Uj Könyvek jegyzéke alapján tudjuk továbbfejleszteni. A költségvetésben megtervezett könyvbeszerzési keret elegendő ahhoz, hogy az állománygyarapításban hiányszágok ne forduljanak elő.

A megrendelt könyvek a körzeti könyvtárba érkeznek meg, ahol nyilvántartásba vesszük és kölcsönözzük, illetve a kiválasztott könyveket letéti csereként a községi könyvtárakba kiszállítjuk. A letéti könyveserek lebonyolítása a községi könyvtárosok választása és a körzeti könyvtáros ajánlása alapján történik. A községi könyvtárosok tájékoztatását az Uj Könyvek ajánló jegyzékének kiküldésével és a körzeti könyvtárban való válogatási lehetőséggel oldjuk meg. A cserek gyakoriságát, az alkalmankénti darabszámot az igények, az olvasók száma és - mezőgazdasági településekről lévén szó - az évszakok is meghatározzák. Ezekről függően évente 4-5 alkalommal, esetenként 40-60 db-os csereket bonyolítunk le. A letéti könyveket a körzeti könyvtárban /az átvételt igazoló aláírással ellátott/ letétkartonokon és letéti törzslapokon tartjuk nyilván. Az állományfeltárásban nagy segítséget jelent, hogy négyféle katalógus van a körzeti könyvtárban: raktári betűrendes, írói betűrendes, címszó és szakkatalógus, mind a négy teljes.

A községi könyvtárak tárgyi feltételei a helyi igényeknek megfelelnek. Felsőgagy kivételével mind önálló helyiségben, szabadpolcos elrendezéssel működnek. A felsőgagy községi könyvtár egy iskolai tanteremben van, ezt a helyiséget azonban csak ritkán veszik igénybe más célra. A községi könyvtárosok többsége 15 évnél régebben foglalkozik könyvtári munkával mint tiszteletdíjas könyvtáros / részben pedagógusok/. Még működésük kezdetén elvégezték az alapfokú tanfolyamot is. A hosszú idő alatt megszerzett tapasztalat, az emberekkel való régi személyes ismeretség, a gyerekekkel való állandó foglalkozás hozzásegíti őket az olvasóvá neveléshez, a könyvtári munka eredményességéhez. A körzeti könyvtáros általában hetenként egyszer kimegy egy-egy tagközségbe, és figyelemmel kíséri a helyi adottságoknak megfelelő lehetőségeket. A tagközségek könyvtárosai és a körzeti könyvtáros között régi kollegiális viszony áll fenn, a közös munkában eltöltött évek során mindig igyekeztünk megkönnyíteni egymás munkáját.

A kiskönyvtárak körzeti rendszerbe való összevonása két szempontból is jelentős előrelépést eredményezett. Az összevont és megemelt könyvbeszerzési keret lehetővé tette az állomány olyan arányú fejlesztését, amilyenre a kis községi könyvtárak soha nem lettek volna képesek. Ugyancsak megoldatlan maradt volna az állandó könyvtári helyiség kérdése. A körzetesítés után fokozatosan sikerült olyan helyiségeket kialakítanunk, amelyek községi könyvtári célra megfelelnek. A községi közös tanács nagy anyagi erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy a művelődési célokat szolgáló épületek megfelelő állapotban legyenek. Jelentős összegeket költött a társközségekben lévő klubkönyvtárak felújítására, berendezésük korszerűsítésére.

A körzetesítés másik nagy előnye a központi könyvtár kialakítása és folyamatos fejlesztése. A baktakéki művelődési ház, amelyben a körzeti könyvtár is helyet kapott, 1973-ban készült el. A könyvtár működésének tárgyi feltételei jók, funkciójának meg tud felelni. A letéti könyvtárak ellátása mellett helyi feladatokat is el tud látni a körzeti iskolával, a művelődési házzal, a társadalmi és tömegszervezetekkel szoros együttműködésben. Jelenleg folyamatban van a zenei sarok kialakítása, amelynek használatba vételét erre az évre tervezzük. A könyvtár szolgáltatásainak bővítése vonzza a könyvtárlátogatókat, nemcsak a körzetből, hanem a körzethez nem tartozó közeli községekből is.

Az eltelt majdnem húsz év tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a körzetesítésnek ez a formája nálunk bevált és eredményes, a jövőben is eszerint szeretnénk dolgozni. A nagyobb körzetek kialakítása nehezítené az ellátást és általában olyan költségkihatásai lennének, amelyek nem állnának arányban a most még csak tervezhető eredménnyel sem.

DR. HAJDU LAJOSNÉ

II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

Levkegy 987.

 II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

ÚJ FELADATOK KÜSZÖBÉN AZ ELMÚLT ÉV MUNKÁJÁRÓL

A II. Rákóczi Ferenc megyei Könyvtár elmúlt évi munkájáról rövid néhány oldalon érdemben szólni nem könnyű. Néhány fontos területen azonban olyan pozitív változások mentek végbe, amelyeket talán szerénytelenség nélkül nevezhetünk fejlődésnek. Indokolt tehát számba venni őket, mert az eredmények az aktivitás további serkentését szolgálják. Egyszersmind, ami csak terv maradt, vagy a vártnál kedvezőtlenebbül alakult, ugyancsak tanúsággal szolgál.

1983-ban a könyvtár állománya tempósan gyarapodott. A több, mint 22.000 új könyvtári egység feldolgozása a sokéves lemaradások felszámolásával párhuzamosan igényes (mindenekelőtt munka-, illetve energiaigényes) feladat volt. A feldolgozók dícséretére legyen mondva, jól teljesítették feladatukat. Nőtt a látogatók száma is, akik felkeresték a könyvtárat, hiszen a regisztrált adatok szerint 1983-ban összesen mintegy 175.000 olvasó fordult meg itt, amely az 1982. évi mutatókat jó pár ezerrel meghaladja.

A több, mint 18.000 főt számláló olvasótábor jelenléte, megfelelő ellátása az olvasószolgálatnak komoly erőpróbát jelentett. A számok ilyen nagyságrendje önmagában is tiszteletet parancsoló. S mögöttük az igények sokfélesége egész évben tempós munkát diktált. De ne essünk a számok bűvkörébe! Jól tudjuk, hogy a beíratkozott olvasó csak akkor lesz igazán olvasóvá, ha a gazdag lehetőségekből tényelgesen választ, ha nemcsak elvétve, alkalmilag igényli a könyvtár szolgáltatásait, hanem rendszeresen visszatér.

Nem állíthatjuk, hogy a statisztika által kimutatott minden beíratkozott olvasónk az utóbbi kategóriába tartoznék.

Ám tény, hogy a könyvtárhasználat országosan nem túl kedvező alakulása könyvtárunkban egyelőre nem igen jelentkezik. Ebben minden bizonnyal objektív tényezők (ti. különböző kedvező adottságok) is közrejátszanak. De őszintén reméljük, annak is szerepe van benne, hogy az esetek döntő többségében az igények kielégítést, a kérdések választ nyernek.

Ehhez hozzájárul, hogy a tájékoztatásban, a kölcsönzési adminisztrációban, - az olvasószolgálat egészében az itt dolgozók munkáját a teljes könyvtári háttér-apparátus jelentősen segítette.

Sok, kisebb - nagyobb mozzanatot emelhetnénk, amelyeknek mindegyike - nagyságrendjétől függetlenül - fontos szerepet játszott az olvasók jobb ellátásában. A nem kölcsönözhető dokumentumok gyors, pontos másolásától kezdve az OKTV-re készülő gyerekek egyénre szabott, választott témáihoz készített bibliográfiákon keresztül a könyvtárhasználati technikai tudnivalóit népszerűsítő gyakori foglalkozásokig az egészen kicsik és a középiskolás korúak számára - széles a skála. Nehéz lenne felsorolni a sokféle ötletet, melyek egy-egy könyvtáros, máskor egy-egy szakmai csoport készségét mutatják az olvasók minél jobb szolgálatára. A legjelentősebb új szolgáltatás, amely immár a gyakorlatban is bizonyította létjogosultságát, az INFORMÁCIÓS szolgálat, amelynek működtetéséhez valóban összkönyvtári együttműködésre volt - s lesz a jövőben is - szükség.

Jelentős területe volt a megyei könyvtár munkájának a hálózati tevékenység. E munka legfőbb tartalma és a jó együttműködés kell, hogy legyen.

Ezért ítéljük fontos előbbrelépésnek a hálózati könyvtárosokkal való kapcsolataink bővülését. Ezen mindenekelőtt a szakmódszertani gondozás fellendülését értjük. Jól tudjuk, nem lenne helyes e munkától azonnali, látványos eredményeket várni. Az értő, új körülményekhez és igényekhez igazodni tudó, megújulni képes módszertani munkához azonban mindenképpen jó alapnak véljük az elmúlt évben készült helyzetfelméréseket, a szakmai

és emberi kapcsolatok bővülését, a rendszerré vált műhelynapok gyakorlatát.

Az eddig említett munkaterületek természetesen csak kiragadott példák. Kiemelésük azt a célt szolgálja, hogy jelezzék a megyei könyvtár számára 1983. olyan munkás év volt, melybe a sok kisebb-nagyobb pozitív változás volt a fő jellemző. Ezek - a néhány meg nem valósult célkitűzéssel, a gyengébb színvonalon ellátott feladatokkal együtt alkotják a végzett munka mérlegét.

Erre alapozva kell látni, megtervezni, s majd végrehajtani a következő feladatokat is. A megvitatásra, jóváhagyásra előkészített munkaterv - tervezetek az egyes szakterületek vezetői munkacsoportjukra támaszkodva készítették el, melyet a könyvtár vezetése igyekezett egységes egésszé formálni. Teendők közül kiemelkedő néhány, amelyeket meghatározónak tartunk ebben az évben, sőt a jövő évre is áthúzódnak. Így a betűrendes katalógusok teljes körű átépítése és az állomány revíziója olyan feladatok, amelyek az egyéb munkaterületeken visszafogottabb tervezést indokolnak, és a szakmai munkatársak többségének részvételét teszik szükségessé.

Az állomány gyarapításában nem nélkülözhető a még körültekintőbb beszerzés, illetve a könyvtáron belüli indokolatlan párhuzamosságok szigorú kizárása, hiszen köteles példányokból való részesedésünk, valamint a költségvetés évközi belső átcsoportosítása, az esetleg felszabaduló pénzeszközök könyvbeszerzésre fordítása egyre kevésbé tudja feloldani a változatlan beszerzési keret és növekvő könyv- és folyóirat árak közti feszültséget. A gazdaságosság az egyik legfontosabb, ám de nem lehet egyetlen, kizárólagos szempontunk az állománnyal kapcsolatban. Az év során szeretnénk a hiánypótlásban, a feltárásban, az érdeklődési köröknek, rétegigényeknek megfelelő ajánlások terén tovább fejlődni. Szükségesnek látjuk az állomány fokozott védelmét célzó intézkedéseket is.

Az olvasószolgálat legfontosabb teendőjét a már kialakult feladatrendszer jó színvonalú ellátása mellett abban látjuk, hogy a szaktájékoztatót, és az olvasás népszerűsítését tegye eredményesebbé. Ennek a realitását perspektívában elsőrendűen az oktatási intézményekkel való együttműködésben látjuk. A gyermekkönyvtári olvasószolgálat különösen sokat tehet ennek érdekében. De nagyobb figyelmet igényel a szakmunkástanuló, szakközépiskolás, és fizikai dolgozó olvasók számarányának alakulása is. Nem lehet eredményes a könyvtár értékközvetítő munkája, ha nem tud megfelelő eredményeket felmutatni a rétegek olvasóvá nevelése terén is. És ugyancsak nagyobb figyelmet érdemel szűkebb hazánk, a megye és a város történetének a feltárása, jelen értékeink gondozása, archiválása az egymást követő, felnövekvő nemzedékek számára. E munkában ismételten a közgyűjtemények érdemi együttműködésében látjuk a megoldást.

A hálózatgondozásban központi kérdés a közigazgatási rendszer átszervezése, s az ehhez kapcsolódó könyvtári teendők ellátása. Mindenekelőtt azoknak a könyvtáraknak szeretnénk segítséget nyújtani, amelyek korábban nem láttak el módszertani feladatokat, 1984-től azonban vonzáskörzeti központokká váltak. A falusi könyvtárügy érdekében áttételes, de hatékony segítségnek véljük a már kialakult képzési, továbbképzési munka mellett a könyvtárkezelői tanfolyamot végzettek továbbképzésének beindítását.

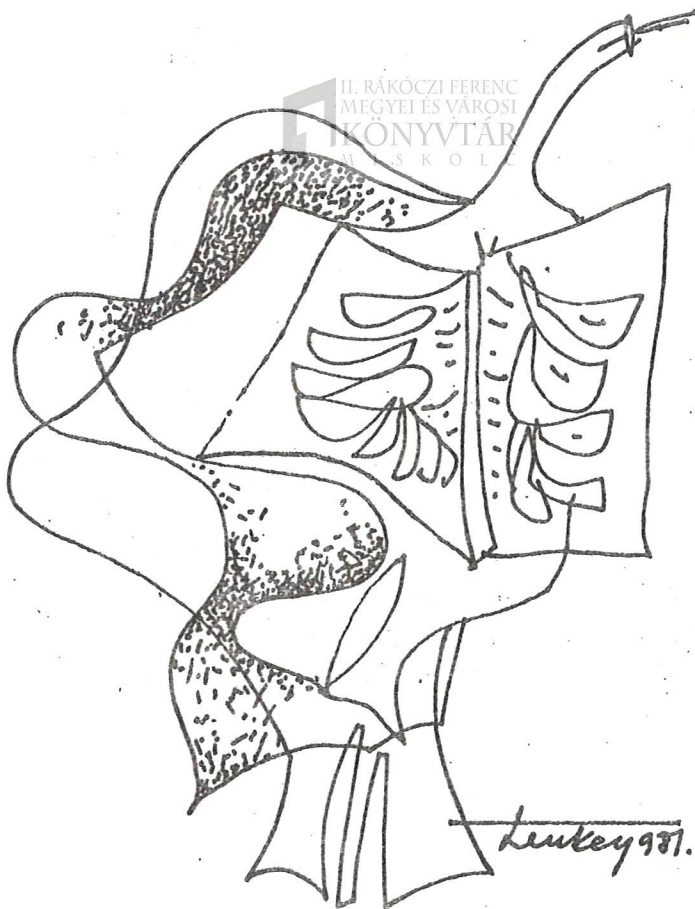
A könyvesünnepek szervezésében, az olvasómozgalmak segítségével a társadalmi és tömegszervezetekkel, más közművelődési intézményekkel jobban összehangolva lehet javítani munkánkat.

Az elmondottakból talán kitűnik, hogy megbízhatóan, a környezet igényeivel való ésszerű összehangoltságban szeretnénk dolgozni 1984-ben is. Az egymásrautaltság, az együttműködés nem véletlenül nyert minduntalan megfogalmazást. A könyvtári munka gyakorlatában nap mint nap szembetalálkozunk az együttműködés szükségességével. Hol egy eredményes, közös akció sikerén örülünk, hol az együttműködési készség hiánya, vagy al-készsége okoz jogos bosszúságot.

Ezért hátha az előttünk álló év legfontosabb törekvését szeretnénk megjelölni, úgy ezt mindenképpen az intézményen belüli, s azon kívüli együttműködési gyakorlatban kell keresnünk.

Ebben vannak elsősorban a gyakran emlegetett, de valójában sok helyütt még fel nem tárt tartalékok. Ezzel a munícióval felszerelve nagyobb esélyt látunk 1984 eredményes munkájára.

DR. KÖRNYEY LÁSZLÓNÉ

HONISMERET ÉS A KÖNYVTÁRAK

Szocialista nemzeti önismeretünk próbája, hogy az utóbbi időben többet beszélünk nemzeti és történeti tudatunk állapota-ról s ezzel összefüggésben mindannyiunk - de elsősorban a sokaság előtt megszólalók - felelősségéről a szép magyar beszéd tisztaságának védelmében.

Az ez év júliusában Kaposvárott megrendezett országos honismereti akadémia előadásai egyre jobban erősítették bennem azt az érzést, - bár a könyvtárakról nem esett szó - hogy nemzeti tudatunk katasztrofális hanyatlásának megállításáért könyvtáraink az eddiginél jóval többet tehetnének. Gazdag eszköztár áll rendelkezésükre, amellyel az óvodások nyíladozó értelmétől az öregkor életnyi tapasztalatáig széles skálán közösségeket szervezhetnek.

Nemzeti, történeti tudatunk ápolása ugyanúgy nem lehet kizárólag a nagy könyvtárak helyismereti gyűjteményeinek az ügye, ahogyan az iskolában sem szorítkozhatnak kizárólag a történelem órákra. Legyen minden könyvtárosnak feladata annak az elérése, hogy ifjúságunk gondolkodásmódját ne a kocsmá vagy a stadion lelátók szelleme, hanem egy másfajta összetartozási érzés, a szülőföld szeretete formálja, alakítsa.

Szeretni viszont csak azt lehet, amit ismerünk. Történeti tudás nélkül nem elevenedik meg lakóhelyünk múltja, megszakad a folytonosság, amely a hagyományokat a jelen cselekvőerejére váltja. Ahogyan természetesnek tudjuk, hogy az iskolában az eszmények a pedagógusok személyén keresztül valósulnak meg, ugyanolyan természetesnek kellene lenni, hogy mindez a könyvtárosokra is érvényes. Annál fokozottabban így van ez, minél kisebb településen munkálkodik együtt a pedagógus és a könyvtáros.

Az érvényben levő tantervek módot adnak a tanárnak arra, hogy a helytörténetet beépítse az órai munkába. Ezáltal még szorosabbra fűződik a kapcsolat az iskola és a könyvtár között, hiszen az utóbbinak kell szolgáltatnia és élményt adóan

bemutatnia a lakóhely történetéből mindazokat a dokumentumokat, amelyekkel a 10-14 éves korosztály elindítható a szülőföld-, majd a hazaszeretethez vezető úton. Ez a lehetőség a könyvtárakra fokozott felelősséget hárít, hiszen mindazokat a dokumentumokat be kell szereznüik, amelyekkel színesen, elevenen mutatható be a 10-14 évesek számára a lakóhely története. Azt kell kézbeadni, ami e korosztály képességeinek megfelelő és úgy kell azokat bemutatni, hogy a gyerekek számára soha nem felejtendő élményt nyújtsanak.

Hallottam már lekicsinylő /könyvtáros/ véleményt arról, hogy a helyismereti gyűjteményeket többnyire diákok látogatják. A tanulóifjúság nagy száma csak örömmel és fokozott felelősségérzettel tölthet el bennünket, hiszen nagyon sok még a teendők múltunk és napjaink történéseinek helyes szemléletű megismertetésében.

Ebben a jövőt formáló munkában sok helyen valóban együtt dolgozik a pedagógus és könyvtáros, a közvélemény mégis mintha nem tartaná egyenrangúnak e két hivatást. Mintha a könyvtárosok túlságosan bezárkóznának, csak maguk között beszélnek azokról a tennivalókról, amelyeket a gyakorlatban csak széles intézményi és társadalmi összefogással valósíthatnak meg. Településtörténeti konferenciáknak elvétve akad könyvtáros résztvevője /pedig többen aktív művelői e tudományágnak/, a kaposvári honismereti akadémia - amely pedig lelkesítő, milió tennivalót feltáró fóruma volt a honismereti mozgalom minden rendű és rangú képviselőjének - 120 résztvevője közül mindössze 15 volt könyvtáros.

Vajon egyetemünk, főiskoláink olyan könyvtárosokat indítanak-e el ezen a jövőt formáló pályán, akiknek történelmi szemlélete irányt tud majd mutatni az ifjúságnak?

Nemzeti történelmünk és irodalmunk ismeretének szilárdnak kellene lenni friss diplomás könyvtárosaink körében, de e tárgyakra nincs óraszám a könyvtárosképzés keretében. Ezt azért érzem gondnak, mert bár szakpárnak választható a történelem is, az irodalom is, emellett igen sok egyszakos könyvtáros kerül ki az egyetemről. /Csak üdvözölhető a miskolci megyei könyvtárnak az a gyakorlata, hogy a könyvtárkezelői

tanfolyam tárgyai közé a történelmet és az irodalmat is felvette./

Mindezek fontosságát akkor érezzük át igazán, ha elgondoljuk, hogy tőlünk, könyvtárosoktól is függ, hogy a felnövekvő nemzedék mennyi értéket lát és mennyit érez majd magáénak népünk múltjából.

/Ez az írás megjelent a Könyvtáros
1983. 10.számában Véleményem szerint címmel./

DR.TÓVÁRI JUDIT

IDŐSZERŰ FELADATOKRÓL TANÁCSKOZTAK A HIRADÓ- SZERKESZTŐK

A Komárom megyei József Attila Könyvtár és az SZMT Központi Könyvtár meghívására - a XIII. Komárom megyei könyvtári hét egyik rendezvényeként - szeptember 13-án Tatabányán gyűltek egybe a hálózati híradók szerkesztői, hogy a Könyvtáros hasábjain február óta folyó vita tapasztalatait összegezve előszóval is kifejthessék gondolataikat a lapok funkciójáról, tartalmáról és a kiadással járó gondokra együttesen keressenek megoldást.

A Könyvtáros főszerkesztője, Gerő Gyula megnyitójában röviden végigvezette a hálózati híradók történetét indulásuktól a 70-es évek második felének racionalizálási hullámán át napjainkig, példának állítva a legrégebb, legszínvonalasabb lapokat az útkeresők elé.

Köszönetet mondott a Komárom megyei rendezőknek azért az odaadásért, amellyel a híradók ügyét pártolják.

A vitaindító előadást dr.Tóvári Judit, a miskolci megyei könyvtár munkatársa tartotta, - Könyvtári híradók - helyi könyvtárpolitika címmel - amelyben emlékezetbe idézte a Könyvtáros februári számában azonos címmel megjelent, a hálózati híradók utóbbi tíz évének áttekintése után tett megállapítá-

sait, kiegészítve azokkal a reflexiókkal, amelyek a vitaindítóval kapcsolatban megjelentek a lapban.

Az áttekintés szándéka az utóbbi tíz év eredményeinek megítélése volt, annak megállapítása, hogy történt-e előrelépés a híradók elvi és módszertani feladatainak egységesebbé tétele érdekében, illetve annak feltérképezése, hogy az országot mennyire hálózzák be ezek a fontos tájékoztatási eszközök és van-e valamilyen egységesen körvonalazható álláspont, amely meghatározza a híradók többségének szerkesztési elveit, annak ellenére, hogy a megjelenés feltételei megyénként igen különbözőek.

Dr. Tóvári Judit előadásában a közigazgatási jogból kiindulva vázolta a 60-as évek végén a közigazgatási átszervezéseket, illetve azoknak könyvtárakra gyakorolt hatását. Napjainkban a tanácsi hivatalok nem folytatnak önálló ágazati politikát, hanem a megyeiket hajtják végre - a könyvtárak esetében a megyei művelődésügyi osztály irányelvei alapján. Mivel a járási hivatalok nem önálló művelődési elképzeléseiket valósítják meg, a könyvtárak szakmai irányítása elválílik a hatósági felügyeletet gyakorló hivataltól, s a hálózatok tagkönyvtárainak módszertani irányítása automatikusan a megyei könyvtárakra hárul. Ez a változás új munkamódszerek, új szervezeti keretek kialakítását igényli, s így lesznek a hálózatok szakmai irányításának eszközeivé a megyei könyvtárak által kiadott híradók is.

A közigazgatási jogra épített idealizált állapotra a gyakorlat oldaláról több ellenpéldát is hoztak: dr. Hajdu Géza, a szegedi Somogyi Könyvtár osztályvezetője ismer "olyan városi tanácsot, amelyik szívesen támaszkodik területi szerepű könyvtárának munkájára s vele együtt hatékony a könyvtárirányító tevékenysége. Akad viszont olyan járási művelődésügyi osztály, amely nem látszik tudomásul venni a változásokat és továbbra is erőlteti az önálló, központi intézményre sem épülő ágazati /sőt olykor szakmai!/ irányítást. Ezzel nemcsak a

helyi könyvtárak és a megyei módszertani segítőmunka, hanem a saját maga számára is nehéz helyzetet teremt, hiszen megfelelő jogi alap és szakapparátus nélkül ez az irányítás bizonytalanságokat, néhol kettősségeket, másutt pedig gazdátlan-ságot eredményez." /Könyvtáros 1983. 8.sz./

Somogy megye részéről Kopházi Ferenc idézte a tatabányai megyei könyvtár 1965. évkönyvéből Mészáros Antal megállapítását, amely szerint "A községi könyvtárak módszertani irányításának fórumát a megyei h iradók képviselték /a 60-as évekig. K.F./. A tanácsi kezelésbe adás után azonban a községi könyvtárak irányítása nagyobb részben közvetlenül a járási könyvtárak hatáskörébe került, így a megyei h iradók... már csak nehezen tudják ellátni az egész megye irányítását, a nagyobb terület átfogása miatt... nagyon általános jellegűek lettek." /Könyvtáros 8.sz./

Kopházi Ferenc véleménye szerint a rendszertelenül megjelenő lapoknak nem az irányítás szerepét kell eljátszaniuk, hanem demokratikus fórumokká kell átalakulniuk, ahol minden érdek közvetlenül megnyilvánulhat.

Tóvári Judit ezek után feltette a kérdést, hogy ha az irányítás - egy megyén belül is - ilyen tarka képet mutat és a h iradók is lemondanak arról, hogy az irányítás egyik eszközévé váljanak, hogyan lesz ebből - legalább az érintett megyék szintjén - egységes könyvtárpolitika ?

Véleménye szerint - bár a megyei könyvtárirányításnak nem a h iradók a legfontosabb eszközei, a nyomtatott szónak azonban mindig is nagy mozgósító ereje volt és van napjainkban is, nem is szólva arról, hogy a következő nemzedékek elődeik munkájáról alkotandó véleményének is forrásait képezi a helyi könyvtáros szaksajtó.

Az előadó meggyőződése, hogy az irányításban megnyilvánuló többféle akarat egységes irányba mozdításának kitűnő segítője lehet a helyi könyvtáros-lap. Nem mindenáron való uniformizálásra gondolt, hanem az egy megyén belül is településenként eltérő adottságoknak tendenciáiban egy irányba mutató

befolyásolására, amit a lap elvi állásfoglalásaival, a fenntartók és a felügyeleti szervek tájékoztatásával előmozdíthat.

Minden nem zárja ki demokratikus fórum voltát, vagyis hogy hasábjain minden rendű és rangú érdekelt megszólalhasson, elmondhassa véleményét az őt éppen foglalkoztató gondokról vagy örömökről, amelyekkel esetleg további gondolatsort indít másokban.

Eser Ilona, a székesfehérvári megyei könyvtár igazgatója hozzászólásában annak a véleménynek adott hangot, hogy a hirdók rendszeres megjelenését nemcsak az irányítás változása teszi indokolttá, hanem attól függetlenül is fontos irányítási, tájékoztatási eszközök, amelyek a társadalom könyvtárképének alakításához is hozzájárulnak. Szükség van önmagunk megmutatására és még nagyobb szükség lenne a szakkönyvtárak gyakoribb jelentkezésére is.

A vitaindító és a hozzászólások is hangsúlyozták a lapok könyvtárpolitikai fórum jellegét, ami egyben meghatározza azt a kört is, akik számára ezek a lapok íródnak.

Kis települések könyvtárai - mások okulására is - itt adhatnak életjelt magukról, szűkebb közösségeket érintő gondok vagy jó példák itt kaphatnak nagyobb nyilvánosságot, mert ezeket a központi lap, a Könyvtáros többnyire nem vállalhatja magára.

Ha a hirdót, mint tájékoztatási eszközt tekintik a szerkesztők, - amely a kistelepülésekre és a fenntartók asztalára egyaránt eljut - nem nélkülözheti a megye könyvtáraitól megjelent írásoknak a bibliográfiáját és a megjelenő jogszabályokra, könyvesbolti forgalomba nem kerülő művekre történő figyelemfelkeltést. Ez utóbbi elsősorban a helyismeret, helytörténet szempontjainak az érvényre juttatását jelenti, mert azt ilyen formában egyetlen más lap sem képes magára vállalni, vidéki könyvtárak helyismereti állományának gyarapításához viszont elengedhetetlenül szükséges, hogy tudomást szerezzenek a művek megjelenéséről és beszerezhetőségéről.

A hirdók helyismereti érdekelttségét a vitában megszólalók valamennyien hangsúlyozták. Tapolcainé Sárai Szabó Éva, a tatányai megyei könyvtár helyismereti munkatársa javasolta, hogy

a lapok ne csak a könyvesbolti forgalomba nem kerülő művek bibliográfiáját tegyék közzé, hanem a tanulmánykötetekben rejtőző, egy-egy települést közelebbről érintő részletek analitikus leírásait is. Lényegesnek tartotta, hogy a B-típusú könyvtárak rövid multra visszatekintő helyismereti gyűjteményeit, gyűjtőkörük ismertetését is bemutassák a hirdők.

Sem alcímükben, sem programadó cikkükben nem vállalják a helyi könyvtári folyóiratok történeti írások közlését, mégis egyre nagyobb számban tesznek közzé könyvtártörténeti, egymásik folyóirat pedig irodalomtörténeti, sőt egyéb művelődéstörténeti írásokat is. Így a hirdő egyfajta kutatási előiskola szerepét is betöltheti, viszont nem mindegy, hogy milyen szakterületről közöl publikációkat. Ezt hangoztatta a Szolnok Megyei Könyvtár igazgatója, Szurmay Ernő is, aki az írások tartalmáról szólva elválasztotta a színvonaluk, témájuk következtében inkább ismeretterjesztő lapba kíváncsozó közleményeket a hirdőben megjelentethetőktől. Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a könyvtárúgyhoz nem kapcsolódó írásokkal csinján kell bánni. Nem tenne a lapba helyhez nem kapcsolódó irodalomtörténeti témákat, viszont a helyismereti vonatkozású közleményeknek teret engedne. A hirdők céljáról szólva nem elhanyagolható szempontnak tartotta, hogy a lapot megjelentető hálózatok ezáltal teret biztosítsanak a könyvtárosok kreativitásának.

A hirdők ujraindulásuk vagy első számuk megjelenése alkalmával általában közölték hosszabb távra szóló célkitűzéseiket. Elérendő célként rendszerint a hálózatok közötti együttműködést, a módszertani irányítás segítségét, a könyvtári közvélemény alakítását, a fenntartó szervek orientálását, a megyei könyvtárpolitika alakításában való részvételt jelölték meg.

Bár a hálózatok közötti együttműködést több hirdő is kívánatosnak tartja, számtalan objektív és szubjektív körülmény szerepet játszhat abban, hogy - a különféle hálózatok közül - melyek fognak össze a lap érdekében. A legáltalánosabb a tanácsi és a szakszervezeti hálózat együttműködése, amelybe az utóbbi pár évben az iskolai hálózat is bekapcsolódott.

A vitában felszólalók többsége a hálózatközi szerkesztés mellett foglalt állást.

Külön műfajt képviselnek a megyei művelődési tájékoztatóba olvadt hirdók.

Gerő Gyula az "integrált" hirdók legfőbb hiányosságának azt rója fel, hogy könyvtári témájú cikkeik belemosódnak más szakterületekbe, nem adják keresztmetszetét a könyvtári problémáknak, nem alkalmasak arra, hogy fölvonultassák, együtt láttassák a könyvtárügy eredményeit és kérdőjeleit. A cikkek szétzórtságuk miatt - különösen ha azokat többféle lapból kell összeszedni - veszítenek orientáló erejükből. A jól szerkesztett hirdók alapján viszont össze kell tudni állítani a megye könyvtárügyének vázát, amihez azonban az ún. kiegészítő anyagok /hírek és egyéb "apróságok"/ sem nélkülözhetők. Ezt viszont a művelődési tájékoztatóba olvadt lapok nem vállalhatják fel, enélkül pedig a könyvtáros nem érzi személyéhez szólónak a folyóiratot.

Ez utóbbi mozzanatot Vojcsék Sarolta, a tatabányai SZMT Könyvtár igazgatóhelyettese is kiemelte referátumában, amikor arról beszélt, hogy a könyvtárosokra vonatkozó hírek, a könyvtárosváltozások, új intézmények avatása, az eseménynaptárak legalább olyan információs értéket képviselnek, mint a statisztikák vagy a szöveges beszámolók.

A tanácskozáson az a vélemény alakult ki, hogy bár a kiadás által elérni kívánt célok sem egységesek, a nagyobb különbség inkább a tartalomban és a színvonalban mutatkozik meg.

Eser Ilona a célok országos egységénél fontosabbnak tartotta, hogy a hirdó az adott megyében milyen szerepet tölt be.

A szerkesztési elvek mellett a lapok megjelenésével kapcsolatos technikai gondokról is szóltak a tanácskozás résztvevői. A megjelenés gyakoriságát tekintve a legáltalánosabb a negyedévenkénti egy, de legalább évi három szám. Az ettől ritkább megjelenés nem szerencsés, mert - ahogyan azt Hajdu Géza is kifejtette - az esetleg fél év múlva közölt hírek érdektelenné válnak, de szakmai vita sem lehetséges ritkán megjelenő lapokban és a soron következő feladatokra sem képesek ily módon

orientálni. Ezt a véleményt erősítette felszólalásában Eser Ilona és Kovács Emil is.

A hirdókat általában a megyei könyvtárak módszertani osztályain szerkesztik. A lényeg inkább az - mint ahogy több felszólaló hangoztatta, - hogy a felelős szerkesztő széles átlátással rendelkezzen az egész megye könyvtárügyéről, mozgékony legyen és munkáját egy-egy területért felelős szerkesztőbizottság segítse.

/Célszerű, ha ez utóbbi hálózatközi alapon jön létre./

A napi munka mellett egy-egy lapszám összeállítása nem kis elfoglaltságot jelent és így a szerzők, a szerkesztők elismerése gyakran csak a nyomtatott betű maradandósága.

Több hirdónál gond az előállítás költségeinek a fedezése. A napjainkban gazdasági kényszerítő erővé vált takarékossági intézkedések csökkentették több helyi hirdó példányszámát, megjelenésének gyakoriságát, mások szünetelni kénytelenek.

A Komárom megyei Tanács viszont lehetőségeihez mérten támogatja a hirdó ügyét - ahogyan azt Lajos László, a tatai megyei könyvtár igazgatóhelyettese, elmondotta - oly módon, hogy a községi tisztségviselők számára előfizeti a lapot.

A felszólalók egyhangúlag javasolták, hogy a megyék küldjék meg egymásnak hirdóikat /térítésmentesen !/

A tanácskozás feltárta az időszerű feladatokat: szerkesztőbizottságok működtetése hálózatközi alapon; a lapok vegyék figyelembe a könyvtárügy előtt álló feladatokat; vegyenek át témát a központi lapokból, mint ahogyan ezek is használják fel a hirdókban felvetett témák ötleteit. Tekintsék a lapokat az érdekes, kezdő szakírók publikációs előiskoláinak, de ügyeljenek a mai és a történeti cikkek egészséges arányaira.

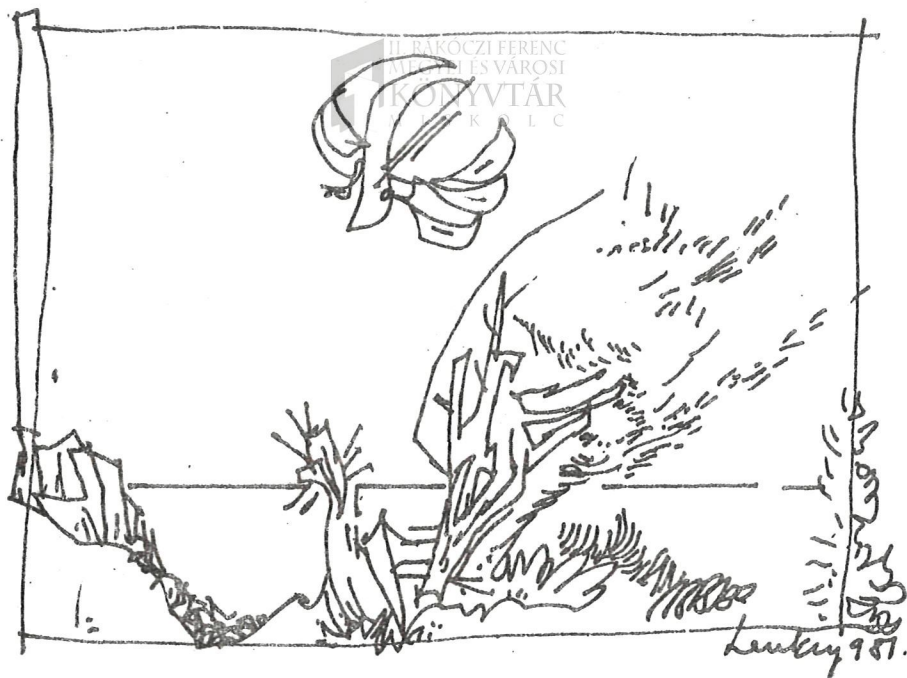
A legrégibb és legjobb hirdók példája nyomán törekedni kell, hogy minden megyének legyen könyvtári szakosztálya.

A nagyobb publicitás érdekében törekedjenek arra a hirdók, hogy a helyi újságok minden száma hívják fel a közvélemény figyelmét, mint ahogyan a Könyvtáros is folytatja a szemlélést -

hangzott az ígélet a központi lap részéről.

A tanácskozás résztvevőinek egyhangú kívánsága volt, hogy három évenként jöjjenek össze a szerkesztők és beszéljék meg az időszerű feladatokat. A soronkövetkező értekezletre Eser Ilona Fejér megyébe invitálta a szerkesztőket.

Köszönet illeti Komárom megyét a szerkesztők tanácskozásának megrendezéséért, a szives és gondos vendéglátásért.

OLVASÓTÁBOROK BORSOD-ABAUJ-ZEMPLEN MEGYÉBEN

1983.

Az olvasótábori mozgalom 12 éve után, az első olvasótáborok szervezői ma - az országos tapasztalatokat számbavéve - az olvasótábori mozgalom válságáról vitatkoznak. Az Olvasó Népert mozgalom III. országos konferenciája előtt nagyon is időszerű a mozgalom legsikeresebb akciójának, az olvasótáborok kudarcainak, vagy sikereinek, fejlődésének vagy stagnálásának tényezőit, okait kutatni, s erről tanácskozni.

Az olvasótáborok bebizonyították, hogy módszereikkel könnyebben tanul a fiatal, a demokratikus légkörben szabadabban bontakozik ki egyénisége, és képességeinek sokoldalú fejlesztése egyszerre is lehetséges.

Kétségtelen, hogy az országos adatok és elemzések birtokában - az olvasótábor célját és tartalmát tekintve - azt tapasztalhattuk, hogy a sok között elég kevés az igazi olvasótábor. A javasolt szakmunkástanuló táborok helyett egyre szaporodnak az általános iskolás korúaknak szervezett olvasótáborok. Ezek legtöbbször pedig vagy iskolapótló, vagy "minőségi uttörőtábor" jellegű, vagy program, kirándulás- és játékcentrikus, s így a kiscsoportokban nem marad elég idő a beszélgetésekre. S bár a hagyományos nyaraltató uttörőtáboroknál mindegyik több és sokkal jobb, mégsem igazi olvasótábor.

Ráadásul a mozgalomhoz pénz is kell, s a helyi erőforrások nem bővülnek, a központi támogatás összege országos szinten csökkent, s az önköltséges táboroztatástól, - bár egyre többen élnek vele -, igen nagy az idegenkedés, ami teljesen érthető is akkor, ha a tábort valóban hátrányos helyzetű gyerekeknek vagy fiataloknak szervezik.

Önmagában az a tény, hogy az olvasótáborok száma évről-évre szaporodik, még nem szükségszerűen mutatja a válság jeleit, bár szinte törvényszerűen a tartalmi munka némi felhígulását vonhatja maga után. Egy-egy olvasótábori vezető kollektívát kialakítani, közösséggé kovácsolni, s vezetésre, irányításra alkalmassá tenni, rendkívül nehéz.

Ennek ellenére Borsod-Abaúj-Zemplén megyében nem látom a váltság jeleit.

Az olvasótáborok száma 16 volt az idén is, ugyanannyi, mint 1982-ben. A 16 táborból 6 szakmunkástanuló olvasótábor volt, 9. általános iskolás tanulók olvasótábora, 1 pedig közös /ált.isk.tanulók és szakmunkástanulók egy táborban, természetesen külön kiscsoportokban/.

A táborlakók létszáma:	- szakmunkástanuló	186 fő
	- ált.isk.tanuló	389 fő
	Összesen)	577 fő

A tábor szervezők kedvvel és szeretettel készültek az olvasótáborra, köztük sokan olyanok, akik "minden áron" folytatni kívánják ezt a hagyományt, s igénylik, várják, szorgalmazzák a támogatást, a fokozott törődést.

A táborvezetők, kiscsoportvezetők is szükségesnek tartják a kiscsoportvezetők továbbképzését.

Az idei táborok indulásához erőtt adott a megyénkben másodszor megrendezett, a Hazafias Népfront megyei Bizottsága által szervezett áprilisi csanyiki kiscsoportvezetői továbbképzés. A három rapos program a közösségi élet gyakorlásával és gondolatserkentő beszélgetésekkel indította az idei táborokba a kiscsoportvezetőket. Sajnos, áprilisban még tartott az iskolai tanév, ezért kevés pedagógus vehetett részt a továbbképzésen, s azt sem tudták megoldani, hogy minden tábor kiscsoportvezetői kollektívája legalább 1 fővel képviseltesse magát.

A Hazafias Népfront olvasótábori pályázatára 16 pályázat érkezett be. 16 tábort szervezett a nyár folyamán 13 intézmény. Könyvtár volt a szervezője 11 tábornak: Edelény, Encs, Leninváros, Mezőkövesd, Miskolc Megyei Könyvtár /3/, Sárospatak /2/, Sátoraljaújhely, Szerencs. Művelődési ház szervezett 2 tábort: Kazincbarcika -Radnóti Miklós Művelődési Ház, Miskolc-Városi Művelődési Központ. Könyvtár és művelődési ház közösen szervezett 2 tábort: Mezőcsát -Kiss József Művelődési Központ és Könyvtár, Kurityán-Bányász Művelődési Ház és Könyvtár. Iskola szervezett egy tábort: Kazincbarcika, Lékai János Szakmunkásképző Intézet és Szakközépiskola.

A fentiekén kívül szólnunk kell még egy olvasótáborról, amit Balogh Attila költő cigányfiatalok részvételével pályázaton kívül szervezett a Megyei Pártbizottság hozzájárulásával és segítségével.

A tábbrok anyagi fedezetéhez nagyobb összegű támogatást nyújtott a Borsod-Abauj-Zemplén megyei Tanács VB. Művelődési Osztálya és a pályázatok elbírálása alapján a Hazafias Népfront Országos Tanácsa.

Az anyagi bázisnak csak egy töredékét képesek az intézmények költségvetésben biztosítani, a nagyobb hányadot egyéb erőforrásokból, részben önköltséges hozzájárulással, s a központi juttatásokból teremtik elő. Ennek a bizonytalansági tényezőnek egyenes következménye, hogy a programokat sok esetben az utolsó pillanatban tervezik.

A programok alakulása viszont függ a kiscsoportvezetők személyétől, akiket az utolsó pillanatban kérnek fel, s ami nem szerencsés. Voltak ilyen táboraink is. Természetesen olyanok is, ahol évek óta összeszokott kiscsoportvezető-gárda dolgozott, s ez az utóbbi jellemző megyénk olvasótáboraira.

Az olvasótáborok között sajátos szint képviseltek: - A Megyei Könyvtár gyermekkönyvtárának olvasótábora, melyet nagy rutinnal, hozzáértéssel Tóth Gyuláné, a gyermekkönyvtár vezetője szervezett és vezetett cigány- és hátrányos helyzetű gyermekeknek. - A szlovák nemzetiségi olvasótábor általános iskolás gyermekeknek, három megye (Borsod-Abauj-Zemplén, Heves és Szabolcs-Szatmár) területéről gyűjtötte egybe résztvevőit. Színes programja elsősorban a szlovák népi hagyományok tudatosítását, ápolását szolgálta. Ezt az olvasótábort hozzáértően másodízben Prókai Margit, a Megyei Könyvtár szlovák nemzetiségi instruktora szervezte és vezette.

Itt kell megemlítenem a cigányfiatalok olvasótáborát, melyet Balogh Attila költő, az Alsóvadászon működő cigányklub vezetője, szakértelemmel szervezett. A program alapvető célja volt, hogy az olvasótáborban résztvevők közösséggé váljanak, olyanokká, akik ismerik a cigány-folklórt, a cigánykultura elemeivel tisztában vannak, s jó értelemben kovászaivá válhatnak a cigányok művelődésének.

A cigánytábor programja rendkívül színes volt. Színjátszás, cigányfilmek vetítése és vitája, a cigányok zenéjével való ismerkedés, valamint a cigányságot érintő jogi problémák is szerepeltek benne. A tábor résztvevőinek száma 35 fő volt. A táborok programjának összeállításakor a legkülönbözőbb célokat jelölték meg a szervezők: Pl. Edelény: a szellemi fejlődés segítése, műveltségfejlesztés, személyiségformálás, a szülőföld megismerése, hazaszeretetre nevelés; Szerencs: az olvasótábor a közművelődés eszközeivel segítsen a művészeteket, a környezetünket megismerni, az önművelődési igény felkeltése; Leninváros és a Miskolci Városi Művelődési Központ: ön- és társadalomismeret gyakorlása, énkép, világkép, jövőkép, nép- és környezetismeret; Mezőkövesd, Encs: az olvasótábor a közösségi élet gyakorlásával segítsen a személyiség formálásában, a hasznos cselekvésre nevelés, készségfejlesztés; Miskolc Megyei Könyvtár Gyermekkönyvtára: múlt- jelen- jövőkép, néprajz- népművészet-ismeret, a gondolkodás, képzelet, szín és formakultúra fejlesztése tevékeny részvétellel; Sátoraljaújhely: az ember és a világmindenség kapcsolatának bemutatása az irodalom, a művészetek, a tudományok segítségével. Olyan élmények nyújtására is törekedtek, amelyeneket a résztvevők még nem éltek, vagy nem élhettek át.

A fenti célok szellemében készültek a színes olvasótábori programok. Az ember és a világ viszonyával talán legmélyrehatóbban a leninvárosiak olvasótáborra foglalkozott, de remek programokat készítettek: a Miskolci Városi Művelődési Központ, a Megyei Könyvtár Gyermekkönyvtára, a miskolci járás is, hogy legalább néhányat kiemeljek a 16 programból.

A fiatalok kiválasztásában elsődleges cél volt, hogy a hátrányos családi és művelődési körülmények között élők, de ugyanakkor érdeklődő gyerekek vehessenek részt az olvasótáborokban.

A Kurityáni Bányász Művelődési Ház és Könyvtár és a Kazincbarcikai Radnóti Miklós Művelődési Ház a területükön működő üzemek dolgozóinak gyerekeiből, a járási könyvtárak járásukból, a városi könyvtárak elsősorban saját könyvtáruk tagjaiból verbuválták a táborlakókat.

400-500 kötetes tábori könyvtárak szolgálták a gyors tájékozódást. A tábori könyvtárak legtöbbször hanglemezek, diafilmek, társasjátékok, magnetofon is helyet kaptak a komplex nevelési folyamat eszközeiként.

Tábori krónikát, naplót, újságot, faliújságot írtak-szerkesztettek a fiatalok. Pl. a Kácsárdi Krónikát utólag minden fiatal megkapta emlékül. A tábori dokumentációt kiállításon mutatták be Kazincbarcikán a Radnóti Miklós Művelődési Házban.

A szervezők egyre többet törődnek az utógondozással. Valamilyen formában /levelezés, megbeszélés/ évközben is tartják a kapcsolatot a táboros gyerekekkel. Leninvárosban és Sárospatakon részvételükkel alakítottak könyvtári klubokat, de a Megyei Könyvtárban, Mezőcsáton, Encsen, Szerencsen és Sátorajjájhelyen is kapcsolatban vannak a könyvtárak a volt táborozókkal. A volt táborlakók közül nevelnek kiscsoportvezetőt Sátorajjájhelyen és a Miskolci Városi Művelődési Központban. Ez az igazi eredmény az intézmény és a táborban résztvevő fiatal állandó kapcsolatának legkézzelfoghatóbb bizonyítására.

A táborok időtartamát tekintve: 7 napos volt 1 tábor /Mezőkövesd/, 8 napos volt 4 tábor /Megyei Könyvtár-szlovák tábora és a miskolci járás olvasótábora, Sárospatak mindkét tábora/, 9 napos volt 1 tábor, /Leninváros/, 10 napos volt 6 tábor /Edeleány, Encs, Mezőcsát, Sátorajjájhely, Szerencs, Kazincbarcika-Szaktanácsképző Intézet/, 11 napos volt 1 tábor /Kurityán-Bányász Művelődési Ház és Könyvtár/, 13 napos volt 2 tábor /Miskolc - Városi Művelődési Központ, Kazincbarcika-Radnóti Miklós Művelődési Ház/, 14 napos volt 1 tábor /Megyei Könyvtár gyermekkönyvtárának olvasótábora/.

Táborvezetőink tudják, hogy az olvasótábornak legalább 12 naposnak kellene lennie. Nem rajtuk múlt, hogy a pályázat eme kritériumának az idén sem tudtak eleget tenni. A legideálisabb időtartammal 11-14 nappal összesen 4 tábor működött. A jövőben az Úttörőszövetséggel kötni kellene egy megállapodást, miszerint a turnusbeosztásnál az olvasótáborokkal tegyenek kivételt.

A teljesség kedvéért felsorolom az 1983. évi olvasótáborok szervezőit:

- Edelény, Nagyközségi-Járási Könyvtár Farkaslyukon ált. iskolai olvasótábor
- Encs, Nagyközségi-Járási Könyvtár Telkibányán ált. iskolai olvasótábor
- Kazincbarcika, Radnóti Miklós Művelődési Ház Billatárón ált. iskolai olvasótábor
- Kazincbarcika, Szakmunkásképző Intézet Balatonszepezden szakmunkástanulók olvasótábora
- Kurityán, Bányász Művelődési Ház és Könyvtár Rakacán szakmunkástanulók olvasótábora
- Leninváros, Városi Könyvtár Tiszalökön ált. iskolások és szakmunkástanulók olvasótábora
- Mezőcsát, Nagyközségi-Járási Művelődési Központ és Könyvtár ált. iskolai olvasótábor
- Mezőkövesd, Városi-Járási Könyvtár Tarnamérán ált. iskolai olvasótábor
- Miskolc, Megyei Könyvtár Bükksgentkeresztben nemzetiségi olvasótábor ált. iskolai tanulóknak
- Miskolc, Megyei Könyvtár miskolci járás Bükksgentkeresztben ált. iskolai olvasótábor
- Miskolc, Megyei Könyvtár Gyermekkönyvtára Csanyikban ált. iskolai olvasótábor
- Miskolc, Városi Művelődési Központ Kékmezőn szakmunkástanulók olvasótábora
- Sárospatak, Városi Könyvtár Uj Hután szakmunkástanulók olvasótábora
- Sárospatak, Városi Könyvtár Uj Hután ált. iskolai olvasótábor
- Sátorajjáújhely, Városi-Járási Könyvtár Kácsárdon szakmunkástanulók olvasótábora
- Szerencs, Nagyközségi-Járási Könyvtár Abaújszántón szakmunkástanulók olvasótábora
- Cigányfiatalok olvasótábora Szendrőn

ESEMÉNYEK - HIREK 1983.

- Február, a mezőgazdasági sairodalmi propaganda hónapja. A Mezőgazdasági Könyvhónap megyei megnyitó ünnepségét a miskolci járásban Sajószentpéteren tartották február 7-én, a két éve átadott új Lévay József Nagyközségi Könyvtárban. A könyvhónapot Z ó d i I m r e, az MSZMP Borsod megyei Bizottságának munkatársa nyitotta meg. A helyszínen a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat a hónap könyveiből szép kiállítást mutatott be, s könyvvásárt rendezett. A megnyitóval kezdetét vette a könyvtári rendezvények sora.

A színes programsorból néhány különösen említésre érdemes:

Encsen V a l l ó L á s z l ó és C z á k a S a r o l t a , a Kertészet és Szőlészet c. szakfolyóirat munkatársai a lapról, tervekről, feladatokról, szerkesztési gondokról és a gyümölcsstermesztés aktuális kérdéseiről tájékoztatták a helyi könyvbarátkör tagjait. A két szakembert az encsi járásban visszavárják, és szívesen ajánlják őket a többi járás figyelmébe is.

A miskolci járásban dr. G o n d a I r é n, a Kistenyésztők Lapja főszerkesztője Böcsött és Kesznyétenben bensőséges légkörű találkozókön vett részt. Dr. S z e g ő L a j o s, a Szabad Föld szerkesztője Sajóládon a kisállattenyésztőkkel találkozott.

Sárospatakon a találkozókat a Bodrogközi Állami Gazdaság és a Kossuth Tsz. dolgozói részére szervezték. Vendégeik voltak: Dr. L ó k ö s L á s z l ó tanszékvezető egyetemi tanár /Gödöllő/.

Edelényben és a járásban működő kertbarát-körök vendégeként hívták és hallgatták Edelényben és Rudabányán G é v a y J á n o s t, a Kertészet és Szőlészet főszerkesztőjét, Felsőtelekesen az Izsófalván dr. G o n d a I r é n t, a Kistenyésztők Lapja főszerkesztőjét.

Leninvárosban és Kazincbarcikán dr. B á l i n t G y ö r g y, a Kertészet és Szőlészet nyug. főszerkesztője kertbarátokkal találkozott.

Leninvárosban F a l u b a Z o l t á n méhész-szakiró méhészekkel, S c h m i d t E g o n, az Állatvilág munkatársa, kiváló ornitológus szakiró pedig a gyermekkönyvtár olvasóival találkozott.

Mezőkövesden és Borsodivánkán D ö g e i I m r é t, a Magyar Mezőgazdaság rovatvezetőjét hallgatták az érdeklődők, aki a magyar mezőgazdaság helyzetéről és fejlődésének tendenciáiról tartott előadást.

Mezőcsáton dr. G y ö r f f y S á n d o r tudományos kutató a házikertekben természetből zöldségfélékről, a zöldségtermesztés időszerű feladatairól beszélt.

Az Edelényi Nagyközségi- Járási Könyvtár 1983. január 21-én NAGY LÁSZLÓ- EMLÉKEST-et rendezett a költő halálának 5. évfordulója alkalmából. Az emlékest előadója Dr. M. T a k á c s L a j o s egyetemi tanár, az Izsó Miklós Gimnázium egykori tanára volt. Az esten Nagy László verseit a könyvtárban működő Ifjúsági Könyvbarátkör tagjai tolmácsolták.

Edelényben a könyvtár könyvbarátkörei februárban vidám összejövetellekkel búcsúztatták a farsangot, s február 24-én, közösen nézték meg Kálmán Imre Marica grófnő c. nagyoperettjét.

Edelényben méltóképpen ünnepelték meg Arany János és Madách Imre évfordulóit. A könyvtárban 1983. március 15-én ünnepi esten emlékeztek az edelényi olvasók irodalmunk nagyjaira. Az est előadója a neves Arany-kutató D r . S á f r á n G y ö r g y i irodalomtörténész volt.

Kalász László József Attila-díjas költő, az edelényi járás szülötte Perkupán született és Szalonnán él, 1983. február 3-án töltötte be 50. életévét. Méltóképpen ünnepelte őt a megye ebből az alkalomból. Tiszteletére ünnepséget rendeztek Perkupán, Edelényben és Miskolcon a Megyei Könyvtárban. Munkásságát C s . V a r g a I s t v á n irodalomtörténész méltatta, a Megyei Könyvtárban F o d o r A n d r á s József Attila-díjas költő, kiváló pályatárs is méltatta Kalász László költői munkásságát.

Edelényben az Ünnepi Könyvhét egyik eseménye volt a költő tiszteletére rendezett Kalász László - szavalóverseny KISZ fiatalok részvételével.

1983. május 20-án Edelényben főhivatású közművelődési dolgozók továbbképzési napján és Miskolcon a Megyei Könyvtárban telt háznak tartott nagysikerű előadást a Nyugat költőiről
K i r á l y I s t v á n akadémikus, irodalomtörténész.

Az Edelényi Nagyközségi Járási Könyvtár kertbarát-köre június 3-án tapasztalatcsere-látogatáson fogadta vendégül a Dr. Bálint György vezetésével Edelénybe érkező Honvédelmi Minisztérium kertbarátkörét. 45 fő budapesti kertbarát a könyvtár megtekintése után a község nevezetességeivel ismerkedett, majd a vendéglátók kertjeinek végiglátogatásával a gyakorlatban cseréltek tapasztalatokat.

Az Országos Közművelődési Tanács Elnöksége a Közművelődési Alapból az edelényi járás könyvtári hálózata részére a könyvtári kisközösségek eszköztárának fejlesztésére, szakmai feladatok megoldásához 500.000.-Ft támogatást biztosított. Ebből a keretből több könyvtár kapott hangosfilmvetítőt, televíziót, lemezjátszós rádiót, automata diavetítőt, magnós-lemezjátszós rádiót, s elektromos tv-játékot. Az edelényi járás ezzel a központi támogatással vált megyénk audio-vizuális eszközökkel legjobban ellátott területévé.

Sárospatakon a Művelődés Házát ünnepélyes keretek között 1983. március 26-án adták át rendeltetésének, a sárospataki közönségnek. A Művelődés Házát, melyben a városi könyvtár is helyet kapott Makovecz Imre Ybl-díjas építész tervezte. Avató beszédet P o z s g a y I m r e a Hazafias Népfront főtitkára mondott. Az ünnepi műsorban Sárospatak város öntevékeny művészi csoportjai működtek közre.

A Sárospataki Városi Könyvtár havonta egy alkalommal a Kisegítő Iskola tanulói részére játékos könyvtári rendezvényt szervez, ily módon megkülönböztetett módon foglalkozik a hátrányos helyzetű gyermekekkel.

Sárospatakon a Városi Könyvtár 1983. május 30-án óvodásokkal mesemondó versenyt rendezett. 25 óvodás gyermek mondott mesét a nagylétszámú hallgatóközönségnek.

A Sárospataki Városi Könyvtárban működő Olvasótáborosok Klubja októberi foglalkozásán szakmunkástanulók olvasótábori élményeiket elevenítették fel, s a táborozás idején készült fotókból albumot készítettek.

A Sárospataki Városi Könyvtár 1983. szeptember 27-én a Kelet alkotócsoport tagjaival, U t r y A t t i l a költővel, H a j d ú G á b o r íróval és D r . F u r m a n n I m r e költővel találkozót rendezett. Az Ifjúsági Könyvnapok keretében az alkotócsoport tagjaival szakmunkástanulók és főiskolai hallgatók beszélgettek.

- - -

Olvasótábori kiállítás nyílt szeptemberben a táborozó gyerekek munkáiból Kazincbarcikán, a Radnóti Miklós Művelődési Házban.

A kazincbarcikai Egressy Béni Művelődési Központ és Könyvtár "Igy írok" címmel pályázatot hirdetett KISZ-korosztályú fiatalok számára 1983 tavaszán. A pályázatot az Olvasó Ifjúságért mozgalom keretében hirdették meg. 20 pályázótól összesen 150 pályamű érkezett be, többségükben versek. A pályázatnak az volt a célja, hogy az írni szerető fiatalok közösségben hallgassák meg szakértők véleményét az alkotásról, a versírásról. C s o r b a P i r o s k a és S e r f ő z ő S i m o n költők értékelték a pályaműveket. A három első helyezett értékes könyvjutalmat kapott.

A Miskolci Városi Könyvtár a József Attila Könyvtárban 1983. május 23-án VIHAR BÉLA-EMLEKEST-et rendezett. A költőre emlékezett K á r p á t i B é l a tanár, közreműködött: K u l c s á r I m r e, a Miskolci Nemzeti Színház művésze.

A Miskolci Városi Könyvtár és a Magyar Írók Szövetségének Észak-magyarországi Területi Csoportja a József Attila Könyvtárban ÚJ FORRÁS szerkesztőségi találkozót rendezett. A szerkesztőséget P a y e r I s t v á n főszerkesztő, Monostory I m r e kritikus és B a r á t h L a j o s író képviselték.

Ugyancsak a Városi Könyvtár és az Irócsoport rendezésében került sor 1983. október 3-án a Miskolci Galériában a TISZATÁJ-EST-re. A folyóirat képviselőjében a találkozón részt vettek V ö r ö s L á s z l ó főszerkesztő, O l a s z S á n d o r rovatvezető, B a k a I s t v á n költő és T ó t h B é l a író.

A Miskolci Városi Könyvtár kiállításaiival is segít városunkról szerzett ismereteinket gyarapítani. Így került sor 1983. szeptember 22-én a József Attila Könyvtár Kiállítótermében a "Miskolc és környéke régi térképeken" c. kiállítás megnyitójára. A kiállítást Dr. C s o r b a C s a b a a Megyei Levéltár igazgatója nyitotta meg.

A Miskolci Városi Könyvtár az Olvasó Ifjúságért pályázat céljainak megvalósításáért könyvtári vetélkedőt rendezett 1983. október 15-én a pályázatban résztvevő KISZ-fiatalok számára. A vetélkedő a város négy különböző pontján egyszerre folyt a Szabó Lőrinc-, a József Attila-, a Petőfi Sándor- és az Ifjúsági Könyvtárban. A résztvevők színvonalas könyvtárhasználati ismeretekről adtak számot.

- - -

A sátoraljaújhelyi járásban 3 új státussal bővült a könyvtárban foglalkoztatottak száma. Füzérkomlóson 1983. április 1-től, Kenézlőn augusztus 1-től, Karcsán szeptember 1-től főhivatású könyvtárosok álltak munkába.

Zemplénagárdon a könyvtár egy 60 m²-es alapterületű felújított helyiségbe költözött. A községi tanács több, mint 100.000 Ft-ot áldozott a korszerű szabadpolcos könyvtár bútorzatára.

- - -

Mezőcsáton a Kiss József Művelődési Központ és Könyvtár 1983. februárjában pályázatot hirdetett meg most végző bölcsész-hallgatók és fiatal oktatók körében az intézmény névadójának, Kiss József költő, lapszerkesztőnek életéről és munkásságáról készítendő írásműre, nomográfiára. A pályadíjak /I. díj 7000.- Ft, II. díj 5000.- Ft, III. díj 3000.- Ft./ ünnepélyes kiosztására 1983. november 24-én, a költő születésének 140. évfordulója alkalmából került sor.

Mezőcsáton a Kiss József Művelődési Központ és Könyvtár a Hazafias Népfront helyi bizottságával együttműködve 1983. május 20-án helytörténeti-helyismereti napot rendezett. A rendezvény előadója Dr. Csorba Csaba, a Megyei Levéltár igazgatója volt.

A mezőcsáti Kiss József Művelődési Központ és Könyvtár előadássorozatot indított 1983. októberében közgazdasági témakörből. A 6 előadásból álló sorozatban a világgazdaság és a magyar gazdasági élet legaktuálisabb kérdéseiről lesz szó-

A mezőcsáti Kiss József Művelődési Központ és Könyvtár gyermekrészele példamutatóan együttműködik a helyi általános iskolával. Az együttműködés keretében november 10-én 3. osztályos tanulók részére "Szülőföldünk, Észak-Magyarország" címmel helytörténeti-helyismereti vetélkedőt rendezett.

Az encsi járás tájrendezvényeket szervező bizottsága 1983. március 14-25 között rendezte meg a CSEREHÁTI NAPOK-at. Felsővadász, Fancsal, Homrogd, Baktakék, Selyeb, Alsóvadász, Csenyété községekben író-olvasó találkozókra látták vendégül Baráth Lajost, Tímár Mátyást, Marék Veronikát, Bajor Nagy Ernőt, Griff Sándort és Gulyás Mihályt.

Az encsi József Attila Nagyközségi-Járási Könyvtár az idén nyolcadszor rendezte meg a járási szavalóversenyt a Költészet Napja tiszteletére, ahol az első helyezettek jutalomként vehettek részt a telkibányai olvasótáborban.

A miskolci járás egészséges könyvtári fejlődése nem lassult le 1983-ban sem. A tanácsok több helyen javították a könyvtárak működési körülményein: Ónodon központi fűtést szereltek be, Gesztelyben a könyvtár olvasóteremmel bővült, Nyékládházán november 7-én új fiókkönyvtárat avattak, Alacsonán belső felújítást végeztek, Kondó könyvtárába új butorzat került.

A könyvtárosok tiszteletdíját emelték Bükkszentkereszten, Bükkaranyoson, Ónodon, Hernádkakon és Belegrádon.

Alacska, Sajóhidvég, Parasznya és Kesznyéten községi tanácsai 1983-ban - a központi könyvellátás színvonalának megtartásáért - mintegy 40.000.-Ft-tal növelték a könyvtári társulás könyvbeszerzési keretét.

- - -

Tardona község könyvtárát a dédestapolcsányi Községi Közös Tanács és a helybéli szocialista brigádtagok közös vállalásban felújítják. A felújítási munkák még jelenleg is folynak.

- - -

A Szerencsi Nagyközségi-Járási Könyvtár a Szerencsi Édesipari Vállalat Művelődési Házával közösen 1983. március 14-én nagyszerű író-olvasó találkozót szervezett M o l d o v a G y ö r g y Kossuth-díjas íróval. A találkozón több mint kétszázan vettek részt.

A Szerencsi Nagyközségi Járási Könyvtár 1983. április 19-én a Költészet Napja alkalmából a Bocskai István Gimnáziumban 400 diák részvételével emlékezett meg József Attiláról, a 100 éve született Juhász Gyuláról és Babits Mihályról. A költők alkotásait önálló műsor keretében S e l l e i Z o l t á n előadóművész mutatta be.

Ugyanezen a napon Sellei Zoltán: "Hass, alkoss, gyarapíts!" című műsorát /összeállítás a reformkor költészetéből/ a 118-as Ipari Szakmunkásképző Intézet diákjai hallgathatták meg. 1983. április 22-én pedig a Nagyközségi Járási Könyvtárban szavalóversenyt rendeztek KISZ-fiatalok részére.

A Szerencsi Nagyközségi Járási Könyvtár kétlépcsős vetélkedőt szervezett 14 éven aluli tanulók számára. A döntőt 1983. szeptember 24-én tartották. A Nyári Ifjúsági Olvasási Versenyen mintegy 170 tanuló vett részt.

A vetélkedő anyagát összeállította, s a versenyt vezette S o m p l á k L á s z l ó n é könyvtáros.

- - -

A II. Rákóczi Ferenc megyei Könyvtár 1983. július 4-8. között a miskolci Petőfi Sándor Középiskolai Diákotthonban bennlakásos alapfokú tanfolyamot szervezett tiszteletdíjas könyvtárosok számára. A tanfolyamon 33 fő vett részt. Végül, a Megyei Könyvtárban szeptember 30-án megtartott vizsgán 27 fő kapott

alapfokú bizonyítványt.

A **II. Rákóczi Ferenc megyei Könyvtár 1983. július 4-7. között** a Megyei Könyvtárban rendezte meg a főhivatású könyvtárosok továbbképző tanfolyamát. **K ö v é r Á r p á d**, az MSZMP Borsod megyei Bizottságának osztályvezetője művelődéspolitikai kérdésekről, **C s á k i I m r e**, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanács VB. Művelődésügyi Osztályának csoportvezetője a könyvtárügy megyei helyzetéről tartott tájékoztatót. Rajtuk kívül neves könyvtáros szakemberek adtak elő. **S á r d i P é t e r**, a Művelődési Minisztérium Könyvtári Osztályának helyettes vezetője, **Z s i d a i J ó z s e f**, a NME Központi Könyvtárának igazgatója és **K i s s J e n ő**, a FSZEK főigazgatója nyílt fórumon vitatták meg a könyvtárügy aktuális kérdéseit. **D e á k S á n d o r**, a FSZEK gazdasági igazgatója a könyvtár pénzügyi gazdálkodását ismertette, **N a g y A t t i l a** és **K a m a r á s I s t v á n** olvasáskutatók az interperszonális kapcsolatok könyvtári jellemzőiről, esettanulmányokról és a könyvtáros értékközvetítő szerepéről beszéltek. **F u t a l a T i b o r**, az OMIKK igazgatója a könyvtárügy és az információszolgáltatás alapproblémáiról szolt és a fejlesztés irányait vázolta. A könyvtári szaksajtó fórumán **F u t a l a T i b o r**, **G e r ő G y u l a**, a Könyvtáros főszerkesztője, **G e r ő Z s o l t n é**, a Könyvtári Figyelő felelős szerkesztője és **P a p p I s t v á n**, az OKT titkára, mint vitavezető a folyóiratok profiljának megfelelően a szaksajtó szerkesztésének problémáit tárták a hallgatók elé.

Az idei Ünnepi Könyvhét /május 27 - június 4. között/ is rangos rendezvényektől volt nevezetes. A megyei megnyitóra 1983. május 27-én került sor a Rudas László utcai Könyvtéren. A Könyvhetet és a rendezvénysorozatot **K ö v é r Á r p á d**, az MSZMP Borsod megyei Bizottságának osztályvezetője nyitotta meg. A Megyei Könyvtárban kiemelkedően sikeres találkozók részesei lehettünk: **S á n t a F e r e n c** Kossuth-díjas író, **F e k e t e G y u l a**, az Írószövetség alelnöke, többszörös József Attila-díjas író, **S z a k o n y i K á r o l y**

József Attila-díjas, napjaink jeles drámaírója találkozói telt házakat vonzottak.

A Miskolci Városi Könyvtár rendezvényei közül a legfigyelemreméltóbb a C s o ó r i S á n d o r r a l való találkozó volt a Miskolci Galériában.

A megyében jártak, s különböző rendezvényeken vettek részt írók, költők, irodalomtörténészek és a könyv által híressé vált szakemberek: B a l o g h Attila, B a l o g h Béni, B a r a n y i Ferenc, B a r á t h Lajos, B á r c z y János, B e n e d e k István, B i h a r i Klára, C s o ó r i Sándor, C s ö r s z István, C z i g á n y György, C z i n e Mihály, F e c s k e Csaba, F e k e t e Gyula, H e r n á d i Gyula, H o r g a s Béla, K a l á s z László, K e r t é s z Ákos, K i r á l y István, L a k a t o s Menyhért, L e v e n d e l Júlia, M a r é k Veronika, M o l d o v a György, P a p p Lajos, S á n t a Ferenc, S e r f ő z ő Simon, S u p k a Magdolna, S z a k o n v i Károly, T a k á c s József, T a k á c s Tibor, V á r k o n y i Ágnes, L á z á r Ervin, V i t a i Miklós, B e n e d e k I s t v á n n é L u k á t s Júlia, P e t r ő c z i Éva, B. L á z á r István, H o r p á c s y Sándor, C s. V a r g a István, M a d á r János, K o l o z s v á r i G r a n d p i e r r e Emil, T ó b i á s Áron.

Rajtuk kívül önálló műsorokkal léptek fel: S e l l e i Z o l t á n előadóművész és V i t a i A n d r á s színművész. Közreműködtek szin-, előadó- és énekművészek: K o v á c s Brigitta, B a l o g h Dénes, T o r n a i Péter, M e d g y e s i Mária, S a b j á n Éva, K a s s a i Franciska, K e r t é s z Lilla, T ó t h János István, K u l c s á r Imre, valamint közművelődési szakemberek.

Miskolcon és a megyében összesen 90 rendezvényt szerveztek a Könyvhét folyamán.

A rendezvények sorát kiegészítette és színesítette Miskolcon két nagyszabású, szép, könyvünnephez méltó kiállítás:

A Megyei Könyvtárban V á c i G y ö r g y kétszeres aranydíjas könyvkötő mester "A könyvkötészet múltja és jelene" c. kiállítása, melyet C z i n e Mihály irodalomtörténész méltatott. Váci György kiállítását a Könyvhét előtt és utána több helyütt is bemutatták: Ózdon, Sajószentpéteren, Királdon és Mezőcsáton.

A Városi Könyvtár József Attila Könyvtárának Kiállítótermében "Ex libris" kiállítás volt, melyet Supka Gézára emlékezve S u p k a M a g d o l n a nyitott meg.

A megyei rendezvények közül rendkívül sikeresnek volt mondható Moldova György Kossuth-díjas író és Czine Mihály irodalomtörténész leninvárosi és mezőcsáti találkozói, rendhagyó irodalomórái; A kácsárdi olvasótáborban H o r g a s Béla, és L e v e n d e l Júlia találkozója; H e r n á d i Gyula mezőnyárádi és B a r a n y i Ferenc olaszliszkai találkozói.

Örvendetes, hogy a megyénkhez kötődő írók szép számmal vállaltak szereplést, így: B a r á t h Lajos, F e k e t e Gyula, P a p p Lajos, S e r f ő z ő Simon, K a l á s z László, B a l o g h Attila, F e c s k e Csaba, T a k á c s József, B á r c z y János.

A miskolci "Kelet alkotócsoport" tagjai könyvheti találkozón dedikálták 3. megjelent antológiájukat.

A Műszaki és Közgazdasági Könyvnapok keretében Kurityánban a November 7. Művelődési Ház és Könyvtár megnyitó ünnepséget rendezett. Előadást tartott dr. L e h o c z k y A l f r é d egyetemi tanár a borsodi szénbányászat történetéről.

Kazincbarcikán az Egressy Béni Művelődési Központ és Könyvtár szintén a Műszaki és Közgazdasági Könyvnapok keretében szervezte a Városgazdálkodási Vállalat klubtermében tartott előadást, melyet dr. C z i f r a J á n o s "A fiatalok bűnmegelőzése" címmel tartott.

Az Őszi Megyei Könyvhetek megyi megnyitója 1983. október 17-én volt Putnokon. Megnyitó beszédet mondott K e r e k e s L á s z l ó, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanács VB. Művelő-

désügyi Osztályának helyettes vezetője. Meghívott vendégek voltak: G e r g e l y M i h á l y író, K a l á s z L á s z - l ó költő, P a p p L a j o s költő, a Napjaink főszerkesztője, S e r f ő z ő S i m o n költő, az Észak-magyarországi írócsoport titkára. Közreműködött K u l c s á r I m r e színművész, a Miskolci Nemzeti Színház tagja, valamint a putnoki Általános Iskola irodalmi szinpada.

Az Olvasó Ifjúságért pályázat 1982. évi eredményeinek értékelésekor megyénkből S z e g e d i P á l n é, a Szerencsi Nagyközségi-Járási Könyvtár igazgatója és B a c s ó J á n o s mint KISZ-titkár országos elismerésben részesültek a KISZ-fiatalokkal való foglalkozásban tanúsított együttes munkáért.

Az Olvasó Ifjúságért pályázat 1982-83. évi időszakában 31 könyvtár vállalta feladattervek elkészítésével, hogy szolgáltatásait a KISZ-korosztályú fiatalok körében népszerűsíti, hogy a könyvtár és a fiatalok kapcsolatát erősíti. Pályázattal az alábbi könyvtárak kapcsolódtak be az olvasómozgalomba: Az Edelényi Nagyközségi-Járási Könyvtár, az encsi József Attila Nagyközségi-Járási Könyvtár, a kazincbarcikai Egressy Béni Művelődési Központ és Könyvtár, a Leninvárosi Városi Könyvtár, a Mezőkövesdi Városi-Járási Könyvtár, a Miskolci Városi Könyvtár 7 fiókkönyvtára /könyvtáranként külön tervvel/, a Sátoraljaújhegyi Városi-Járási Könyvtár, a Szerencsi Nagyközségi-Járási Könyvtár, a Boldvai Községi Könyvtár, a Bódvaszilasi Községi Könyvtár, a Böcsi Községi Könyvtár, a Felsőzsolcai Nagyközségi Könyvtár, a Forrói Községi Könyvtár, a Hidasnémeti Községi Könyvtár, a Hídvégardói Községi Könyvtár, az Izsófalvai Községi Könyvtár, a Laki Községi Könyvtár, az Ongai Községi Könyvtár, a Perkupai Községi Könyvtár, a Sajószentpéteri Községi Könyvtár, a Szendrői Községi Könyvtár, a Szikszói Nagyközségi Könyvtár, a Tarcali Községi Könyvtár, és a Tokaji Nagyközségi Könyvtár.

A pályázat országos értékelésére 1983. decemberében kerül sor. Ezért az első helyezettekről következő számunkban adunk hírt.

A II. Rákóczi Ferenc megyei Könyvtár "Műhelynapjai":

Az olvasószolgálat 1983. május 23-án műhelynapot tartott a megye olvasószolgálatos és módszertanos munkatársai számára. Csörny Lászlóné osztályvezető beszélt a kölcsönzési adminisztrációs feladatok és nyomtatványrendszerek egységéről és a megyénkben előforduló különbözőségeiről. Karácsonyi Rózsa, az OSZK munkatársa ismertette a könyvtárközi kölcsönzés új szabályait és elemezte az országos tapasztalatokat. Ezután Juhász Istvánné, az olvasószolgálat munkatársa a könyvtárközi kölcsönzés megyei tapasztalatairól számolt be.

A műhelynap folytatásaként a járási instruktorok külön megbeszélést folytattak a módszertani munkáról, a kistelepülések könyvtári ellátásáról, valamint az 1982. évi statisztika problémáiról.

A zeneműtár műhelynapjára 1983. október 24-én került sor. Skaliczki Judit, a KMK osztályvezetőjének előadása a zenei könyvtárak kialakulásáról és jelenlegi helyzetéről szólt. A hanglemezek központi feldolgozásának aktuális kérdéseiről Góczai Gyuláné, az Állami Gorkij Könyvtár zeneműtárának főmunkatársa tájékoztatót. A hangrögzítés történetéről Szalai László, az Állami Gorkij Könyvtár zeneműtárának technikus adott elő. Az előadások kapcsán sok szó esett a Nemzeti Hangtár ügyéről és a központi feldolgozásról. Itt mutatták meg az Új Könyvekhez hasonló állománygyarapítási segédeszköznek, a "Hangfelvételek jegyzéke" c. annotált füzetnek első kefelenyomatát, mely tény szinte történelmi pillanatnak számít a zenei feldolgozást végző könyvtárosok körében. A jól sikerült szakmai napon nemcsak megyénkbeliek, de Nógrád és Heves megye képviselői is részt vettek.

Az 1983. november 28-án megrendezett helyismereti műhelynap témaköre: "A kép, térkép és metszet forrásértéke, felhasználása a helyismereti kutatómunkában." Levéltári, könyvtári és múzeumi szakemberek előadásai hangzottak el, azoknak szolgálgván hasznos segítségül, akik helytörténeti, helyismereti ku-

tatással foglalkoznak.

A II. Rákóczi Ferenc megyei Könyvtár 1983. szeptember 26-án, végzett könyvtárkezelők részére továbbképzési napot szervezett. Előadók voltak: Dr. K a t s á n y i S á n d o r, a KMK Oktatási Osztályának vezetője és G e r e b e n F e r e n c olvasásszociológus, akik a könyvtárkezelők körében végzett felméréseket, s a könyvtárkezelői tanfolyamok helyzetét ismertették a résztvevőkkel.

A Miskolci Új Zenei Műhely évadnyitó hangversenyét 1983. október 28-án tartotta a Megyei Könyvtár előadótermében. A műsorban Mefano, Lutoslawski, Donatoni, Varése és Castaldi művek szerepeltek. Közreműködött az Új Zenei Műhely együttese. Vezényelt: S e l m e c z i G y ö r g y . A Miskolci Új Zenei Műhely novemberben és decemberben is ad hangversenyt.

A II. Rákóczi Ferenc megyei Könyvtár olvasószolgálat az alábbi kiadványokat jelentette meg 1983-ban:

"Irodalmi arcképvázlatok" címmel kisbibliográfiákat Szakonyi Károly, Sánta Ferenc, Fekete Gyula, Albert Camus írókról; Röplapbibliográfiákat Juhász Gyuláról, Nagy Lajosról és Király Istvánról. "Politikai arcképvázlatok" címmel kisbibliográfiát Szemere Bertalanról és Palóczy Lászlóról.

"A fonotéka kortárs zenei sorozata" címmel kisbibliográfiát Farkas Ferencről.

Kiadvány készült "Miskolci Fiatalok Figyelem" címmel. Ez a programfüzet elsősorban a középiskolák kulturális életét kívánja segíteni. Megjelent a Tájékoztató a pedagógiai lapokban megjelent cikkekről általános és középiskolai nevelők számára 1983/1., 2-3. száma.

A helyismereti részleg Borsod-Abaúj-Zemplén megye párt- és tanácsi vezetői számára kéthetenként szolgál sajtóinformációval, 1983-ban 21 füzet készült számukra.

DOMIN KÁROLY

1920-1983

1983. májusában eltávozott az élők sorából az osztályozás elméletének és gyakorlatának avatott művelője.

1957-től 1980-ig, nyugdíjazásáig volt a Megyei Könyvtár munkatársa.

Több nyelven beszélt, és nyelvtelensége segítette, hogy a világ legfontosabb nyelveiben, de a különleges nyelvekben is /óhindu, cigány, török stb./ tájékozott legyen.

A könyvet mint az ismeretek tárházát szerette, szinte mániákusan gyűjtötte. Ő volt az a könyvtáros, aki nap mint nap az ismeretek frissen tartására, bővítésére törekedett. Sokszor tapasztalhattuk, hogy Domin Károlyhoz nem lehetett olyan kérdéssel fordulni, amelyre - ha kitartó keresés révén is - de ne tudott volna választ adni. A helyében más valaki bőven tudta volna kamatoztatni tudását, nyelvismeretét, de nála egyéniségének visszafogottságával ez nem volt lehetséges. Őt magát a tudás, a megismerés vágya fűtötte, sokszor úgy tűnt, hogy a siker, az elismerés reménye nélkül.

Emlékét megőrizzük !

Könyvtárosok kitüntetése 1983. augusztus 20-án

SZOCIALISTA KULTURÁÉRT KITÜNTETÉST KAPOTT:

FODOR ETELKA
a Cigándi Nagyközségi
Könyvtár vezetője

DR. GOMBA LÁSZLÓ
a Megyei Könyvtár
tájékoztató könyvtárosa

Dr. HŐGYE ISTVÁNNÉ
a Sátoraljaújhelyi Városi
és Járási Könyvtár feldol-
gozó könyvtárosa

HUBAY LÁSZLÓ
az SZMT Központi Könyvtára
igazgatóhelyettese

Dr. KIS JÓZSEFNÉ
a Lévay József Tudományos
Könyvtár vezetője

KISS GYULÁNÉ
a Megyei Könyvtár
feldolgozó könyvtárosa

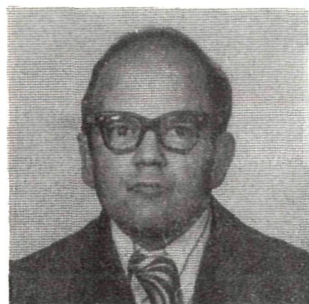

Dr. SZÉKELYNÉ
FORINTOS JUDIT
a Megyei Könyvtár
helyismereti tájékoztató
könyvtárosa

ZELENÁKNÉ
ÓNODI CSILLA
a Tokaji Nagyközségi
Könyvtár vezetője

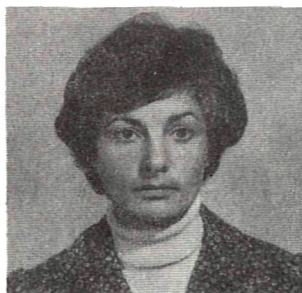
MINISZTERI DICSÉRETET KAPOTT:

GULYÁS LÁSZLÓ
az Encsi Nagyközségi és Járási
Könyvtár gyermekkönyvtárosa

KÖRMÖNDI ZOLTÁNNÉ
a Pálházi Nagyközségi
Körzeti Könyvtár vezetője

SZTRAKOVICSNÉ
SZABÓ KLÁRA
a Miskolci Városi Könyvtár
gyermekkönyvtárosa

KIVÁLÓ MUNKÁÉRT KITÜNTETÉST KAPOTT:

JUHÁSZ TIBORNÉ
a Megyei Könyvtár
ruhátárosa

LACZAI DEZSŐNÉ
a Miskolci Városi Könyv-
tár takarítója

LENGYEL JÓZSEFNÉ
az Encsi Nagyközségi és Járási
Könyvtár könyvtárosa

MEGYERI GYULÁNÉ
az Olaszliszkai Könyvtár
vezetője

Dr. SZABADFALVI JÓZSEFNÉ
a Miskolci Városi Könyvtár
pénzügyi főelőadója

VÁRKONYI ATTILÁNÉ
a Megyei Könyvtár gaz-
dasági csoportvezetője

Könyvtárosok kitüntetése az 1983. Pedagógus Nap alkalmából

KIVÁLÓ MUNKÁÉRT kitüntetést kapott:

TÓTH ENIKŐ
NME Központi Könyvtára
osztályvezetőhelyettese

REKTORI DICSÉRETET KAPOTT:

FARKAS LAJOSNÉ
NME Központi Könyvtára
kisegítője

SVERLA JÓZSEFNÉ
NME Központi Könyvtára
könyvtárosa

KÖNYVTÁRAINKRÓL IRTÁK

BENEDEK Miklós: Szakszervezeti könyvtárosaink számvetése. =
Észak-Magyarország. 1983. 39.évf. 56.sz. 4.p.

CSUTORÁS Annamária: Trizsi könyvbarátok. = Észak-Magyarország.
1983. 39.évf. 171.sz. 3.p.

CSUTORÁS Annamária: Újítani és megújulni. = Észak-Magyarország.
1983. 39.évf. 72.sz. 4.p.

Sátoraljaújhelyi Városi és Járási Könyvtár

CSUTORÁS Annamária: A vb megtárgyalta. Könyvtárak az encsi
járásban. = Észak-Magyarország. 1983. 39.évf. 47.sz. 4.p.

CSUTORÁS Annamária: A vb megtárgyalta. Olvasói szokások, olva-
sói lehetőségek a mezőkövesdi járásban. = Észak-Magyarország.
1983. 39.évf. 87.sz. 4.p.

II. RAKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

Házhoz megy a könyvtár. = Déli Hírlap. 1983. 15.évf. 146.sz.
2.p.

LUKÁCS László: Az olvasóvá nevelésről. = Borsodi Bányász. 1983.
26.évf. 10.sz. 4.p.

Tamás Tibor beszélgetése --val, a kurityáni könyvtár veze-
tőjével

TAMÁS Tibor: Cél: Örömmel jönni, élménnyel távozni. Könyvtár
és közművelődés. = Borsodi Bányász. 1983. 26.évf. 16.sz. 4.p.
Hunyadi János Művelődési Ház könyvtára, Alberttelep

TÉNAGY József: 10 ezer könyv "fogságban". = Észak-Magyarország.
1983. 39.évf. 42.sz. 4.p.

Cikk a bezárt tiszalúci könyvtárról

TÉNAGY József: A kicsit is becsülni kell! Vadna - "városkörnyékén".
= Észak-Magyarország. 1983. 39.évf. 86.sz. 4.p.

TÉNAGY József: Két év után ... Egy összevonas tapasztalatai.
= Észak-Magyarország. 1983. 39.évf. 281.sz. 4.p.

Riport a kazinobarcikai Egressy Béni Múvelődési Központ és
a Városi Könyvtár egyesítéséről

A város és környéke könyvtárai. = Déli Hírlap. 1983. 15.évf.
23.sz. 2.p.

A városkörnyéki községek könyvtári ellátásáról
Miskolc Városi Könyvtár

IRODALOMKUTATÁSOK A MEGYEI KÖNYVTÁRBAN

(1982. október 1 - 1983. október 31.)

1. Anyasággal összefüggő szolgáltatások fejlődése és jelenle-
gi helyzete a szocialista országokban. 16 tétel.
2. Algéria. 21 tétel.
3. Afganisztan. 25 tétel.
4. Aranymosás, aranybányászat Magyarországon. 13 tétel.
5. BALASSI Bálint: Szép magyar Comoedia. 25 tétel.
6. A barokk és a klasszikus, a romantikus és a modern zene
stílusjegyeinek ismertetése az általános iskola felsőta-
gozatában. 33 tétel.
7. A családi milió hatása a gyermek személyiségére, érzelme-
ire, interperszonális kapcsolataira és tanulmányi eredmé-
nyére. 26 tétel.
8. Az 1-4. osztályos ének-tankönyv és zenehallgatás szövegi
elemzése. 20 tétel.
9. Egy mai magyar költő portréja. 15 tétel.
10. Ellenőrzés és értékelés korszerűsítése az alsó tagozatban.
21 tétel.
11. Érdeklődés és befogadás vizsgálata egy adott közösségben.
24. tétel.
12. A gondolkodás nevelése feladat-rendszerekkel az általános
iskola alsó tagozatban. 21 tétel.

13. A gyermek megismerése és fejlesztése a játéokban, játék és kreativitás. 18 tétel.
14. Hegedű duók és kettősversenyek a zenetörténetben a barokkból a XX.-ig /ismertetés, Kotta/. 38 tétel.
15. "Hazám állampolgára vagyok". 33 tétel.
16. A 3-6 éves gyermek érzelmi nevelésének pszichológiai és pedagógiai elemzése. 37 tétel.
17. Irányításelmélet, neveléselemélet. 19 tétel.
/Művelődési, oktatási vonalon/
18. IBSEN: "Peer Gynt"-jének művészi értékei. 31 tétel.
19. Az iskola és a család kapcsolata. 16 tétel.
20. ILOSVAI SELYMES Péter: Az híresneves Tholdi Miklósnak jeles cselekedeteiről és bajnokságáról való história és ARANY János: Toldi összehasonlító elemzése.
101 + 48 tétel.
21. KOÓS Károly munkássága az erdélyi irodalomban. 66 tétel.
22. A magyar állam és egyház viszonya az elmúlt két évtizedben. 35 tétel.
23. A műtrágyázás hatása emberre, állatra, növényre. 16 tétel.
24. Magatartás és szorgalom értékelése az általános iskolában. 18 tétel.
25. A napközi otthonos nevelés fejlesztése, tendenciái. /1945-80/. 54 tétel.
26. A naturalista ábrázolásmód Móricz Zsigmond műveiben. 17 tétel.
27. Munkavédelmi kesztyűk. A kéz védelme a munkahelyeken. 8 tétel.
28. Az óvoda és a család kapcsolata. 25 tétel.
29. Az öregedő ember helyzete a szocialista társadalomban, az elosztás elve és érvényesülése /munka szerint/ /1981-/. 27 tétel.
30. Pszichogén tünetképződés a kisiskoláskorban. 31 tétel.
31. Söripari szennyvíztisztítás. 11 tétel.
32. Védett gerinces állatok Magyarországon. 23 tétel.

Helyismereti irodalomkutatások 1983-ban

33. Az Avas természeti földrajza. 13 tétel.
34. Barlangok, Borsod-Abaúj-Zemplén megye. 32 tétel.
35. Észak-Magyarország fejfás temetői. 10 tétel.
36. Az 1929-33-as gazdasági válság hatása, Borsod-Abaúj-Zemplén megye. 13 tétel.
37. A fotózás története Miskolcon. 26 tétel.
38. A Földes Ferenc Gimnázium iskolai élete. 32 tétel.
39. Hagyományos népi élet, Borsod-Abaúj-Zemplén megye. 22 tétel.
40. Ifjúsági mozgalom a felszabadulástól 1949-ig, Borsod-Abaúj-Zemplén megye. 36 tétel.
41. Jancsó Miklós és Hernádi Gyula miskolci tevékenysége. 17 tétel.
42. Lakóhelyem legújabb története. 21 tétel.
43. A levegő- és vízszennyezés problémái, Borsod-Abaúj-Zemplén megye. 26 tétel.
44. Mezőcsát népessége- és településföldrajza. 10 tétel.
45. A perkupai gipsz- és andezitbánya. 14 tétel.
46. Sajószentpéter gazdaságföldrajza. 27 tétel.
47. A Szikszói Állami Gazdaság gazdaságföldrajzi elemzése. 18 tétel.
48. Szlovák települések néprajza, Borsod-Abaúj-Zemplén megye. 10 tétel.
49. Tanácsi és pártvezetők publikációi, és a róluk megjelent írások 1973-1983 között. 57 tétel.

----- . -----
Önállóan megjelent röplapbibliográfiák:

Fekete Gyula Irodalmi arcképvázlatok 3.

Palóczy László Politikai arcképvázlatok 2.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye műemléki bibliográfiája 3026 tétel.

JOGSZABÁLYOK A MŰVELŐDÉSI KÖZLÖNY 1983. ÉVI SZÁMAIBÓL

(Lezárva 1983. szeptember 16.)

A jogszabály száma és tárgya	Helye a Műv.Közl.-ben
- 66/1982. /XII.4./MT számú rendelet a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény végrehajtása tárgyában kiadott 17/1975. /VI.14./MT számú rendelet módosításáról	XXVII. évf. 1.sz. 1983. jan. 1. 30.p.
- 8001/1983. /M.K.1./MM számú tájékoztató a kulturális, közművelődési intézmények helyiségei használatba adásának feltételeiről	XXVII. évf. 1.sz. 1983. jan. 1. 68.p.
- 1982. évi 38.számú törvényerejű rendelet a tudományos fokozatokról és a tudományos minősítésről szóló 1970. évi 9.sz. törvényerejű rendelet módosításáról	XXVII. évf. 2.sz. 1983. jan. 15. 113.p.
- 76/1982. /XII.15./ MT számú rendelet a Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló 48/1979./XII.1./MT számú rendelet és egyes további munkajogi rendelkezések módosításáról	XXVII. évf. 2.sz. 1983. jan. 15. 117.p.
- 1049/1982./XII.15./MT-SZOT számú együttes határozat a munkahelyi demokrácia egyes kérdéseiről	XXVII. évf. 2.sz. 1983. jan. 15. 118.p.

- X/1/1983./ÁT.1./ MM számú ármegállapítás a belföldön forgalomba hozott könyvekre, tankönyvekre és egyéb könyvjellegű kiadványokra XXVII. évf. 4.sz.
1983. jan. 15. 123.p.
- 98/1982./XII.27./ PM számú rendelet a munkabajárással kapcsolatos utazási költségtérítésről XXVII. évf. 4.sz.
1983. febr. 24. 307.p.
- 109/1983. /M.K.7./MM számú utasítás a művelődésügyi intézmények elnevezésének és névhasználatának szabályozásáról szóló 136/1972./M.K.15./MM.sz. utasítás módosításáról XXVII. évf. 4.sz.
1983. ápr. 1. 430.p.
- 8/1983./V.4./ MT számú rendelet magyar állampolgár külföldön történő munkavállalásáról XXVII. évf. 11.sz.
1983. jun. 10. 645.p.
- A Munka Törvénykönyvének a költségvetési szerveknél, a Magyar Nemzeti Banknál, a pénzügyintézeteknél, valamint a szövetkezeti érdekképviseleti szerveknél történő végrehajtásáról szóló 21/1979./XII.28./MÜM számú rendeletnek 1983. évi január 1-én hatályos szövege XXVII. évf. 11.sz.
1983. jun. 10. 656.p.
- 7/1983./VI.1./ MM számú rendelet a közművelődési ismeretterjesztő tevékenységről és díjazásáról XXVII. évf. 12.sz.
1983. jul. 8. 761.p.

K Ö Z L E M É N Y E K:

- Pályázati felhívás könyv- és könyvtárhasználati módszerek leírására XXVII. évf. 4.sz.
1983. febr. 24. 365.p.

- A Műv.Min. 1983. évi statisztikai beszámolási rendszere XXVII. évf. 4.sz.
1983. febr. 24. 323.p.

- A Műv. Min. és a Ped. Szakszerv. Elnökségének útmutatója a munkahelyi demokrácia egyes kérdéseiről szóló 1049/1982./XII.15./MT h. SZOT sz. egy. határozat végrehajtásához XXVII. évf. 9.sz.
1983. máj. 1. 518.p.

- Jegyzék a hatályos művelődési jogszabályokról XXVII. évf. 10.sz.
1983. jun. 6. 588.p.

II. RÁKÓCZI FERENC
MÉGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

B O R S O D I
KÖNYVTÁRI HIRADÓ

T A R T A L O M

Csutorás Annamária: Könyvtárügy a párttestület-előtt -----	1
Kurta Mihály: Könyvtárak a kistelepüléseken -----	6
Kiss László-Pásztor Károly: Egy könyvtári társulás három éve -----	17
Augusztinyi Béla: Körzeti könyvtárak az edelényi járásban --	25
Dr.Hajdu Lajosné: 20 éve működik a Baktakéki Körzeti Könyv- tár -----	30
Dr.Környey Lászlóné: Új feladatok küszöbén az elmúlt év munkájáról -----	33
Dr.Tóvári Judit: Honismeret és a könyvtárak -----	38
Időszerű feladatokról tanácskoztak a híradó-szerkesztők ----	40
Hubay Ágnes: Olvasótáborok Borsod megyében 1983-ban -----	48
Események - hírek 1983 -----	54
Domin Károly 1920-1983 -----	67
Kitüntetett könyvtárosok -----	68
Könyvtárainkról írták -----	72
Irodalomkutatások a Megyei Könyvtárban -----	73
Jogszabályok a Művelődési Közlöny 1983. évi számaiból -----	76

 II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
M I S K O L C

Készült a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár
Sokszorosító üzemében 400 példányban
A/4 méretben. Rot.eng.sz.: 20/1984.

 II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
M I S K O L C